

Pedagogisch Beleidsplan

HappyKids Kinderopvang

Buitenschoolse Opvang

Januari 2019

Inhoudsopgave

Voorwoord
Toepassingsgebied
Wet- en regelgeving
Inleiding

Deel 1: Algemeen pedagogisch beleid

1. Algemene doelstelling, Visie op buitenschoolse opvang
2. Algemene uitgangspunten
3. Visie op ontwikkeling en opvoeding
  - 3.1 Hoe kijken wij naar kinderen?
  - 3.2 Hoe kijken wij naar ontwikkeling?
  - 3.3 Hoe kijken wij naar opvoeden?
  - 3.4 Hoe werken wij aan de pedagogische doelen?
4. **Pedagogisch handelen binnen HappyKids BSO's**
(concretisering van de pedagogische doelen)
  - 4.1 Het bieden van emotionele veiligheid
  - 4.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties
  - 4.3 Het ontwikkelen van sociale competenties
  - 4.4 De overdracht van normen, waarden en cultuur
  - 4.5. Mentor
  - 4.6 Omgang met de basisgroep en activiteiten buiten de basisgroep
  - 4.7 Opleidingseisen en eisen aan de inzet van leerlingen
  - 4.8 Pedagogisch beleidsmedewerker en coach
5. Fysieke veiligheid, gezondheid en voeding
  - 5.1 De meldcode en het afwegingskader
  - 5.2 Gezondheid, ziektes en ongevallen
  - 5.3 Veiligheid
  - 5.4 Inrichting
6. Overige informatie
  - 6.1 Dagindeling
  - 6.2 Inrichting
  - 6.3 Activiteiten binnen en buiten de basisgroep
  - 6.4 Extra dagen op een andere groep
  - 6.5 Overstap vanuit het kinderdagverblijf van HappyKids
  - 6.6 De eerste periode op de BSO voor vierjarigen
  - 6.7 Overstap naar de volgende groep
  - 6.8 De groten
  - 6.9 Huiswerk
  - 6.10 Bewegen en sporten bij HappyKids
  - 6.11 Voeding en bewegen
  - 6.12 Het corrigeren van kinderen
  - 6.13 Huisregels
  - 6.14 Wenbeleid en afnemen van een extra dag, ruilen
  - 6.15 Personenregister kinderopvang
  - 6.16 Ouderportaal en oudercommunicatie
  - 6.17 Ouderavonden
  - 6.18 Buiten spelen
  - 6.19 aansprakelijkheid
  - 6.20 studiedagen
  - 6.21 afwijking BKR
  - 6.22 Toezicht
  - 6.23 Mobieltjes
  - 6.24 Organisatiestructuur
  - 6.25 Praktische zaken voor ouders
  - 6.26 Tot slot

Voorwoord

Aan alle ouders/verzorgers,

Voor u ligt het beleidsplan van de buitenschoolse opvang locaties van HappyKids Kinderopvang. Dit beleidsplan is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Wij streven ernaar om door middel van dit beleidsplan duidelijk te maken wat u zoal van HappyKids kinderopvang kunt verwachten, en welke pedagogische uitgangspunten er worden gehanteerd.

Ouders en medewerkers van de buitenschoolse opvang hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de opvoeding en verzorging van kinderen. Om deze reden vindt HappyKids het van groot belang dat ouders betrokken zijn bij de totstandkoming van het pedagogisch beleid. De managers en de oudercommissies van de verschillende locaties informeren de ouders over onderdelen van het pedagogisch beleid. Een en ander wordt door middel van nieuwsbrieven en ouderavonden aan de ouders gepresenteerd. Het concept beleidsplan is aan de oudercommissies voorgelegd met de bedoeling hen in de gelegenheid te stellen door middel van vragen, opmerkingen en adviezen mee te werken aan de totstandkoming aan de definitieve inhoud van dit beleidsplan. Het plan staat jaarlijks op de agenda van het overleg tussen managers en oudercommissie.

Een beleidsplan is nooit af. Nieuwe wetgeving, nieuwe ervaringen en nieuwe inzichten met betrekking tot ontwikkeling van kinderen en de begeleiding daarin, zijn voor medewerkers, managers, en oudercommissieleden reden om voortdurend het pedagogische beleidsplan kritisch te bekijken en indien nodig aan te passen. Een pedagogisch proces is een continu vernieuwingsproces en zal binnen HappyKids ook als zodanig worden beschouwd.

Mocht u na het lezen van het beleidsplan vragen hebben, spreekt u dan de vestigingsmanager van uw locatie hierover aan. Zij staat u graag te woord!

Hoofddorp,

A.J. Koot
Directeur HappyKids Kinderopvang

Daar waar in dit beleidsplan de vrouwelijke persoonsvorm wordt gebruikt, bedoelen wij ook de mannelijke en andersom.

Toepassingsgebied

Het pedagogisch beleidsplan is van toepassing op alle BSO locaties van HappyKids waar opvang wordt geboden aan kinderen in de leeftijd van 4 jaar tot het einde van de basisschoolleeftijd, te weten:

- BSO 't Arnoldusparkje, Arnolduspark 15, 2132 CR Hoofddorp
- BSO 't Kasteeltje, Hoofdweg 869, 2131 MB Hoofddorp
- BSO de Caleidoscoop, Hammerskjoldstraat 226-228, 2131 VN Hoofddorp
- BSO de Polderrakkers, Kalslagerring 7, 2151 TA Nieuw Vennep
- SportBSO@Jump XL , Fandango 15, 2152 SJ Nieuw Vennep
- BSO Floriande, Bennebroekerweg 802, 2134 AB Hoofddorp

Wet- en regelgeving

HappyKids is voor de oprichting en instandhouding van buitenschoolse opvang gehouden aan de wet- en regelgeving zoals deze in de wet kinderopvang, de beleidsregels kwaliteit kinderopvang, en in de CAO kinderopvang is vastgelegd. Hierin staan onder andere de eisen met betrekking tot de kwaliteit van de opvang,

de groepsgrootte en de samenstelling van de verschillende groepen, de ruimtes waarin de opvang plaatsvindt en de voorzieningen die aanwezig dienen te zijn, medezeggenschap van ouders, opleidingen, personeel etc. Ten aanzien van veiligheid en hygiëne hanteert HappyKids de eisen die minimaal in overeenstemming zijn met die van de regelgevende instanties. Wij werken hiervoor met een **“beleidsplan veiligheid en gezondheid”**. De toezichthouder op de kwaliteit is de Gemeente Haarlemmermeer in de vorm van de GGD. Zij houden aangekondigde en onaangekondigde inspecties en de rapporten daarvan zijn openbaar via de websites van HappyKids en het landelijk register kinderopvang, en liggen op de vestigingen ter inzage. Daarnaast controleren ook de brandweer en arbeidsinspectie of en hoe aan de verschillende regels wordt voldaan.

Inleiding

De kwaliteit van de buitenschoolse opvang wordt voor een belangrijk deel bepaald door het pedagogische beleid. Het NIZW geeft als definitie van pedagogisch beleid:

“Alle formele en informele afspraken die tezamen continuïteit en gelijkgerichtheid geven aan het handelen met betrekking tot de opvoeding en ontwikkeling van kinderen”.

Hierbij gaat het over het handelen van de opvoeder, over de relatie tussen kind en opvoeder. De kern van het werk in de buitenschoolse opvang ligt in de relatie tussen kind en pedagogisch medewerker, in het pedagogisch omgaan met kinderen. Het is belangrijk om de pedagogische ideeën waar de BSO vanuit gaat, te verwoorden in een pedagogisch beleid om de volgende redenen:

- Het pedagogisch beleid biedt houvast voor pedagogisch medewerkers bij hun dagelijkse werk met kinderen. Het geeft richting aan hun handelen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak van de verschillende pedagogisch medewerkers.
- Voor nieuwe medewerkers is het een handvat bij het inwerken
- Het pedagogisch beleid geeft een beeld van onze pedagogische visie en hoe wij dit vertalen in de dagelijkse omgang met de kinderen.
- Het dient als toetssteen voor het pedagogisch handelen: wordt er in de dagelijkse praktijk gewerkt volgens de criteria die in het pedagogisch beleid beschreven staan.

De uitvoering van het pedagogische beleidsplan vindt plaats binnen de randvoorwaarden die door de bedrijfsmatige dienstverlening van HappyKids bepaald worden. Wij zijn ons bewust van het spanningsveld dat hierbij soms kan optreden en proberen steeds weer een goed evenwicht te vinden tussen het pedagogische klimaat en de bedrijfsmatige dienstverlening.

Binnen HappyKids werken we met een "pedagogisch beleidsplan" voor het algemene beleid dat toepasbaar is op alle locaties, en daarnaast ook met een aanvullend "pedagogisch werkplan" met vestiging specifieke informatie. In laatstgenoemde werkplannen vind u de uitwerking van het beleidsplan op gebieden die per vestiging kunnen verschillen, zoals samenwerkingsverbanden, contactgegevens van de oudercommissie, de groepssamenstelling en -grootte, en nog vele andere zaken. Beide plannen tezamen kunnen worden gezien als het gehele beleid volgens welke gewerkt wordt op een locatie.

1. Algemene doelstelling, visie op buitenschoolse opvang

Buitenschoolse opvang biedt kinderen een verantwoorde, betrouwbare en prettige opvang buiten schooltijd. Kwaliteit staat bij HappyKids hoog in het vaandel. We willen bijdragen aan een goede en gezonde ontwikkeling van kinderen in een veilige en gezonde omgeving.

De leidinggevende is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het pedagogisch beleid en geeft pedagogische ondersteuning aan medewerkers en ouders. Centraal staat het welbevinden van het kind dat buiten schooltijd een plek nodig heeft om bij te komen, te ontspannen en zich te kunnen ontwikkelen in een huiselijke sfeer. Dat kan in contact met andere kinderen, maar ook alleen. Daarnaast moet een kind kunnen sporten en aan andere activiteiten kunnen deelnemen. Buitenschoolse opvang is bedoeld voor kinderen tussen 4 en 12 jaar.

De buitenschoolse opvang zorgt ervoor dat kinderen in een ontspannen sfeer een plezierige tijd kunnen doorbrengen in een daarop afgestemde omgeving. Het kind voelt zich veilig en geborgen. De pedagogisch medewerkers sluiten aan op de ontwikkelingsfase van het individuele kind en op zijn functioneren in groepsverband. De opvang bevindt zich tussen de thuis- en schoolsituatie en biedt aanvulling op het terrein van ontmoeting, ontwikkeling en pedagogische opvoeding. Wij streven naar een situatie die aansluit bij of aanvullend is op de situatie thuis en die gericht is op de ontplooiing van het kind tot een zelfstandig, creatief en kritisch persoon door het aanleren van sociale en communicatieve vaardigheden. Omdat kinderen op de buitenschoolse opvang elkaar meestal in groepsverband treffen, is het een plaats waar zij leren omgaan met elkaar en inzicht krijgen in de uitwerking van hun gedrag op anderen. Ze leren rekening te houden met anderen, om te gaan met conflicten en op een assertieve manier op te komen voor zichzelf.

Ontwikkelingskansen worden geboden en kinderen kunnen zich ontwikkelen tot individuen die zich binnen groepen sociaal en communicatief weten te gedragen. Wij hebben een goede samenwerking met andere voorzieningen, zoals de scholen en sportverenigingen.

De ouders blijven vanzelfsprekend eindverantwoordelijk voor hun kind en daarom is het noodzakelijk gegevens over de ontwikkeling van het kind met de ouders uit te wisselen. Goed en regelmatig contact tussen ouders en pedagogisch medewerkers is dus zeer belangrijk.

Van de pedagogisch medewerkers mogen ouders betrokkenheid bij het wel en wee van hun kind verwachten. De pedagogisch medewerkers zijn gekwalificeerd, deskundig en gemotiveerd en zijn daardoor in staat om op een verantwoorde wijze begeleiding te bieden.

De accommodatie is speciaal ingericht voor kinderen en biedt daardoor andere mogelijkheden dan thuis. Vanzelfsprekend is het er veilig en schoon.

Meerdere wetenschappelijke studies (o.a. door Marianne Riksen-Walraven) hebben uitgewezen dat het voor kinderen belangrijk is om zich veilig te voelen. Alleen een kind dat zich veilig voelt kan zich optimaal ontwikkelen. Uit deze onderzoeken blijkt dat kinderen zich veilig voelen als ze een goede, persoonlijke band hebben opgebouwd met de vaste pedagogisch medewerkers die ze begeleiden op de opvang. Daarnaast is het belangrijk dat ze een goede vriendschappelijke band kunnen opbouwen met andere kinderen op de BSO. Hun gezamenlijke spel komt dan meer tot verdieping en zodanig leert een kind meer van dit spel, dan wanneer die band er niet zou zijn. De bekende pedagogisch medewerkers kunnen inspelen op de persoonlijke behoeften van ieder kind en het kind voelt zich vrij om te ontdekken. Ideaal zou dus zijn dat pedagogisch medewerkers, en kinderen van een groep meerdere dagen in de week in dezelfde groepssamenstelling zouden doorbrengen. Dit onder andere vanwege de succesfactor: het gezamenlijk starten van een project en dit binnen een bepaalde tijd af te ronden. Maar uiteraard hebben we ook te maken met de Nederlandse cultuur, waarbij kinderen vaak maar twee of drie dagen per week gebruik maken van formele opvang. Al deze factoren in overweging genomen kiest HappyKids ervoor om kinderen bij voorkeur minimaal twee dagen te plaatsen. Zo trachten wij voor ieder kind het optimale aan te kunnen bieden om de ontwikkeling te stimuleren.

Regelmatig worden wij op de groep ondersteund door stagiairs. Zij volgen doorgaans de opleiding PW-3 of PW-4. De stagiaires bieden ondersteuning bij de uitvoering van activiteiten, maar hebben geen eindverantwoording. Ook zijn er medewerkers die een werk/leertraject volgen (BBL), deze werknemers krijgen gedurende de opleiding steeds meer verantwoordelijkheden. In het BPV-plan is vastgelegd wanneer een werknemer die een werk/leertraject volgt bepaalde taken mag uitvoeren. Het BPV-plan is in te zien op de

vestiging. Werknemers die een leer/werktraject volgen en stagiaires worden ingezet conform de eisen zoals deze staan beschreven in de CAO kinderopvang.

2. Algemene uitgangspunten

Buitenschoolse opvang biedt kinderen de mogelijkheid om zich in een huiselijke, veilige omgeving te ontspannen en te ontwikkelen, individueel en in groepsverband. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er aan de kinderen voldoende tijd en aandacht wordt besteed.

Buitenschoolse opvang biedt ouders de mogelijkheid zorgtaken en arbeidstaken te combineren en biedt het bedrijfsleven de mogelijkheid mensen in dienst te nemen of te houden die anders niet beschikbaar zijn.

Buitenschoolse opvang moet gezien worden als onderdeel van een totaal aan maatschappelijke voorzieningen die ouders ondersteunen in de opvoeding van hun kinderen.

De buitenschoolse opvang is een onderdeel van de samenleving en staat hier middenin, waarbij kwaliteit en continuïteit gewaarborgd zijn. De medewerkers zorgen voor een veilige en vertrouwde sfeer op de groep en voor voldoende uitdaging en stimulans. Er is gerichte aandacht voor de ontwikkeling en het welbevinden van elk kind. Daarbij voldoet de buitenschoolse opvang vanzelfsprekend aan de eisen die gesteld worden in de “Beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang”.

Buitenschoolse opvang kan plaatsvinden op drie momenten:

- Na school
- Tijdens studiedagen
- Tijdens vakanties

3. Visie op ontwikkeling en opvoeding

3.1 Hoe kijken wij naar kinderen?

Kinderen worden geboren met potenties en mogelijkheden. Ze zijn de bouwers van zichzelf en willen uitgedaagd worden. We zijn ons bewust van de afhankelijkheid van kinderen, maar willen niet alles voor hen regelen en invullen. In onze visie ligt het accent op kinderen begeleiden en volgen op hun eigen weg. We willen adequaat reageren op wat het kind in een bepaalde fase nodig heeft om zich goed te kunnen ontwikkelen. Deze visie stimuleert kindgericht kijken en werken. We zien bij kinderen wat hen aanspreekt en wat niet, waar ze aanleg voor hebben, of juist niet.

- **Het ene kind is op natuurlijke wijze vertrouwd met taal. Het houdt van praten, luisteren en boeken.**
- **Wie kent niet een kind dat een kei is in bouwen en puzzelen?**
- **Een ander kind kleurt en tekent graag en kan zich goed ruimtelijk oriënteren.**
- **Er zijn kinderen die ritmisch en zingend door het leven gaan.**
- **Dan zijn er de handige knutselaars, die vaak ook uitblinken in bewegen.**
- **Op elke groep is wel een kind dat gek is op allerlei beestjes en ook al de verschillen kent.**
- **Er zijn kinderen die al heel jong zeer op hun plaats zijn in een groep en erg houden van gezelschap.**
- **Tot slot zijn er ook de kleine denkers, die eerst bij zichzelf te rade gaan, voor ze je vertellen wat ze van iets vinden.**

Zo heeft elk kind een unieke combinatie in zich van in aanleg aanwezige talenten. Daarnaast heeft elk kind een eigen karakter en temperament. De beste manier om iets te leren is dan ook per kind verschillend. Spelen en leren gaan gemakkelijk en plezierig als de natuurlijke leerstijl niet belemmerd wordt.

Om kindgericht te werken is het belangrijk om ons bewust te zijn van onze eigen opvoeding en onze eigen ideeën over kinderen. Deze innerlijke visie werkt (vaak onbewust) richtinggevend in de manier van omgaan met de kinderen. Het bewustwordingsproces wordt gestimuleerd via deskundigheidsbevordering en ondersteuning van de pedagogisch medewerkers. Zo voorkomen we dat het pedagogisch beleid op papier los staat van de dagelijkse praktijk.

3.2 Hoe kijken wij naar ontwikkeling?

Naast de ontwikkeling van de persoonlijke talenten van de kinderen, bestaan er ook de algemene ontwikkelingsfasen. Elke ontwikkelingsperiode houdt als het ware een taak voor het kind in. Voorbeelden hiervan zijn leren praten of leren omgaan met conflicten. Het leren beheersen van dergelijke taken is belangrijk voor de latere ontwikkelingsfasen en het welbevinden van het kind. Elk kind ontwikkelt zich in zijn of haar eigen tempo. Duidelijk is dat ontwikkeling en welbevinden niet los van elkaar staan. We volgen, samen met de ouders, beide aspecten.

Om de ontwikkelingstaken te leren beheersen en de persoonlijke talenten te ontwikkelen is een liefdevolle en stimulerende omgeving nodig. De opvoeders, zowel ouders als pedagogisch medewerkers, hebben afhankelijk van de leeftijdsfase en de persoonlijkheid van het kind hun specifieke opvoedingstaken.

3.3 Hoe kijken wij naar opvoeden?

Onze belangrijkste taken ontleen we aan de vier pedagogische doelen van Marianne Riksen. De aan ons toevertrouwde kinderen willen we het volgende bieden:

1. Emotionele veiligheid

Hiermee bedoelen we: het creëren van een veilige basis, een “thuis” waar kinderen zich kunnen ontspannen en zich veilig voelen.

Het bieden van een gevoel van veiligheid zien we als het belangrijkste opvoedingsdoel. Als een kind zich emotioneel veilig voelt draagt dat in positieve zin bij aan een gevoel van welbevinden. Het vormt bovendien de basis voor de overige opvoedingsdoelen. Als het kind zich veilig voelt dan kan het zich open stellen voor wat er om hem heen gebeurt en is er ruimte voor persoonlijke of sociale ontwikkeling.

Om emotionele veiligheid te kunnen bieden zijn een aantal zaken belangrijk.

Op de eerste plaats is dat: vaste en sensitieve pedagogisch medewerkers. Bij vertrouwde gezichten kunnen kinderen zich thuis en op hun gemak voelen. Sensitieve pedagogisch medewerkers herkennen en onderkennen de gevoelens van kinderen en gaan op het juiste moment in op hun initiatieven. De manier waarop de pedagogisch medewerker met een kind omgaat dient een bewuste keuze te zijn, gebaseerd op onze gezamenlijke visie op opvoeding.

Ook de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes kan bijdragen aan een gevoel van veiligheid. Zelfs op jonge leeftijd helpt het al een vriendje of vriendinnetje in de buurt te hebben.

Verder kan de inrichting van de omgeving bijdragen aan een gevoel van geborgenheid. Met aandacht voor indeling, kleur, licht en akoestiek is veel te bereiken.

2. Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Met persoonlijke competenties bedoelen we persoonskenmerken als veerkracht, zelfstandigheid en onafhankelijkheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit. Competenties waarmee kinderen allerlei typen problemen kunnen oplossen en zich goed kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden. Kinderen ontwikkelen deze vaardigheden door ontdekkingen te doen en door te spelen. Het kind ontdekt nieuwe handelingsmogelijkheden die vervolgens tijdens het spelen worden geoefend, uitgebouwd, gevarieerd en geperfectioneerd. Wij kunnen dat ontdekken en spelen bevorderen door de ruimte uitnodigend in te richten en te zorgen voor een ruim aanbod aan materialen en activiteiten.

Verder kan de pedagogisch medewerker een bijdrage leveren door het spelen uit te lokken en vervolgens goed te begeleiden. Het is essentieel dat kinderen zelf het verloop van het spel kunnen bepalen, maar de pedagogisch medewerker kan in het aanbod van materialen en activiteiten wel proberen aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau en de interesse van de kinderen.

Ook bij dit opvoedingsdoel is de aanwezigheid van bekende leeftijdsgenootjes een voorwaarde.

Naarmate kinderen elkaar beter kennen, spelen zij meer samen en is hun spel van een hoger niveau.

1Riksen-Walraven, J.M.A. Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang. Amsterdam: Vossiuspers AUP, 2000

3. Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

Met sociale competenties bedoelen we sociale kennis en vaardigheden, als het zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten hanteren en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Kinderen ontwikkelen deze vaardigheden in het contact met leeftijdsgenoten, in het deel uitmaken van een groep en in het deelnemen aan groepsgebeurtenissen. Kinderen zijn sociale wezens. Van nature zijn ze geneigd hun aandacht en gedrag te richten op mensen in hun omgeving. Door veel met de kinderen te praten en de kinderen ook met elkaar te leren praten, bevorderen we het vermogen en de bereidheid tot communicatie. Zonder communicatie is er geen basis voor de sociale ontwikkeling. Maar ook de cognitieve ontwikkeling en kennisverwerving zijn afhankelijk van communicatie.

De sturende of bemiddelende rol van de pedagogisch medewerkers is dan ook erg belangrijk. Zij maken het voor de kinderen mogelijk al op jonge leeftijd positieve ervaringen op te doen met communicatie en scheppen zo de voorwaarden voor het ontwikkelen van sociale competenties.

4. Eigen maken van waarden en normen, cultuur

Het overbrengen van waarden en normen is een belangrijk aspect van opvoeden. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaald gedrag of aan bepaalde dingen of gebeurtenissen. Het zijn opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren per samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften over hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is bijvoorbeeld: respect hebben voor elkaar. De norm is dat lijfelijke agressie niet wordt toegestaan. Over een aantal zaken is het mogelijk en gewenst om gezamenlijke afspraken te maken over wat belangrijk is om aan kinderen over te brengen.

Kinderen komen in de kinderopvang in aanraking met meer of andere aspecten van de cultuur dan thuis. In een groep doen zich relatief veel leermomenten voor, bijvoorbeeld bij conflicten tussen kinderen, bij verdriet of pijn, maar ook bij rituelen en feesten.

Het gedrag van de pedagogisch medewerkers speelt een belangrijke rol bij de morele ontwikkeling van kinderen. Door hun reacties ervaren de kinderen de grenzen van goed of slecht, van mogen en moeten. Ook imiteren ze het gedrag van de volwassenen. De pedagogisch medewerkers heeft dus invloed op de ontwikkeling van inlevingsvermogen en wederzijds respect.

3.4 Hoe werken wij aan de pedagogische doelen?

Wat kunnen we doen en wat kunnen we gebruiken om bovengenoemde pedagogische doelen te realiseren?

Als kinderopvangorganisatie hebben we de beschikking over een reeks middelen om het pedagogisch handelen conform de vastgestelde opvoedingsdoelen, vorm te geven.

Die pedagogische middelen zijn:

- de pedagogisch medewerker-kind interactie,
- de inrichting van de binnen- en buitenruimte,
- de interactie in een groep,
- het activiteiten aanbod, en
- het geboden spel materiaal.

Al deze middelen kunnen we op een bewuste manier “inzetten”, om de vier pedagogische doelen in opvoeding en ontwikkeling te ondersteunen.

Natuurlijk wordt er naast het werken aan de opvoedingsdoelen, veel zorg besteed aan de fysieke veiligheid, gezondheid en hygiëne.

---

4. Pedagogisch handelen binnen HappyKids BSO's (concretisering van de pedagogische doelen)

Wij bieden kinderen veiligheid en geborgenheid in een vertrouwde en uitnodigende omgeving, zodat ze de ruimte krijgen om ervaring op te doen en zich te ontplooien. Ze worden gestimuleerd in hun ontwikkeling waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de individuele behoeften van het kind. Kinderen komen in contact met andere kinderen. Ze leren zich in een groep te handhaven door voor zichzelf op te komen, samen te spelen en rekening te houden met elkaar. Ze krijgen speel- en spelmogelijkheden en materialen aangeboden die bij de ontwikkeling van het kind passen. Zowel binnen als buiten is voldoende ruimte om veilig en gevarieerd te kunnen spelen.

Wij leren de kinderen elkaar onvoorwaardelijk te accepteren. Gevoelens dienen serieus genomen te worden door kinderen en pedagogisch medewerkers. Een kind heeft recht op respect en dient ruimte te krijgen zich op eigen wijze te ontwikkelen. Tegen hen zal geen verbaal of fysiek geweld gebruikt worden. Uiteraard zijn er huisregels waaraan iedereen zich dient te houden.

Kinderen hebben basisbehoeften zoals voeding, aandacht en genegenheid, als individu en als groep. Wij voorzien in die behoefte waarbij geldt dat het individu niet mag lijden onder de groep, maar andersom ook niet.

Wij vinden het belangrijk dat het kind zich veilig, geborgen en geaccepteerd voelt, het welzijn van het kind staat in ons pedagogisch beleid centraal, waarbij de belangen van ouders en werkgevers serieus worden mee gewogen.

Chronisch zieke kinderen en kinderen met een handicap kunnen niet deelnemen aan de buitenschoolse opvang. In onze visie dienen deze kinderen te worden opgevangen in een situatie waar specifiek voor dit soort kinderen specialistische medewerkers zijn. Per situatie dienen de belangen van het individuele kind en de groep afgewogen te worden.

De pedagogisch medewerkers en leidinggevenden van de buitenschoolse opvang dragen zorg voor het juiste pedagogische klimaat volgens de uitgangspunten van het pedagogisch beleid.

Pedagogisch beleid

De periode van 4 t/m 12 jaar is voor het kind de periode waarin het zichzelf en zijn relatie met de omgeving gaat ontdekken en ontwikkelen. Het is de periode waarin de fysieke, sociale en emotionele grenzen worden verkend, getest en soms overschreden. Autoriteit, waarden en normen aangaan en oplossen van conflicten en omgaan met emoties komen aan de orde.

De ontwikkeling verloopt niet bij ieder kind hetzelfde. Elk kind heeft een eigen tempo en ontwikkelt zich op het ene gebied sneller dan op het andere. Ieder kind heeft een eigen potentieel aan mogelijkheden. De situatie waarin het kind opgroeit speelt een zeer belangrijke rol in de wijze waarop die mogelijkheden worden ontwikkeld en in welk tempo dat gebeurt. De buitenschoolse opvang zal hieraan ook een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

De opzet van de buitenschoolse opvang is gericht op het bieden van een veilige en plezierige omgeving om de tijd buiten school prettig door te brengen. Zowel in groepsverband als individueel wordt bewust aangesloten op de ontwikkelingsfase waarin het kind zich bevindt, evenals op de volgende ontwikkelingsgebieden:

- 1 Het bieden van emotionele veiligheid
- 2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties
- 3 Het ontwikkelen van sociale competenties
- 4 De overdracht van normen, waarden en cultuur

- Op de groepen wordt een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgegaan, er wordt respect voor de autonomie van kinderen getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;

- kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;

- kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden

- kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Per ontwikkelingsdoel, hebben we dit verder als volgt uitgewerkt:

4.1 Het bieden van emotionele veiligheid

Het eerste opvoedingsdoel: het creëren **van een veilige basis, een “thuis” waar kinderen zich kunnen ontspannen en zich veilig voelen.**

De eerste kennismaking

Tijdens het gesprek maken de ouders kennis met de groepsleiding en krijgen ze informatie over HappyKids en de dagelijkse gang van zaken op de vestiging. Samen met de groepsleiding wordt het intakeformulier ingevuld. Tijdens het gesprek worden ook afspraken gemaakt over het wennen van het kind aan de opvang. Het gesprek wordt afgesloten met een rondleiding door de vestiging.

De wenperiode

In de maand dat het kind vier wordt kan het naar de BSO. Voor de meeste kinderen zal het voor het eerst zijn dat zij én naar de basisschool én naar de BSO gaan. Het is dan ook niet voor niets dat er zorgvuldige afspraken worden gemaakt over de eerste periode waarin het kind nog moet wennen aan de nieuwe situatie. Met de **ouders wordt tijdens het intakegesprek dan ook afgesproken dat zij in de eerste periode na de plaatsing “stand-by” zijn. Dit betekent dat wij de ouders kunnen bellen. Natuurlijk zal de groepsleiding zich flexibel opstellen.** De emotionele veiligheid, het welbevinden van het kind, wordt altijd als uitgangspunt genomen.

Pedagogische basishouding

De interactie tussen kinderen en groepsleiding is ons belangrijkste opvoedingsmiddel. Als medeopvoeders willen we vooral met, in plaats van tegen de kinderen praten. In de praktijk betekent dat het volgende:

- **Elk kind positieve en persoonlijke aandacht geven**
- **De gevoelens van het kind herkennen en erkennen en daarop reageren met begrip**
- **Op rustige, warme toon spreken en het kind daarbij aankijken**
- **Goed kijken en luisteren naar het kind, daarbij aansluiten en nieuwe ervaringen toevoegen**
- **Respect tonen voor de eigenheid en inbreng van het kind**
- **Het goede voorbeeld geven**

Er wordt op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

Positief leiding geven

Vanuit deze pedagogische basishouding is het mogelijk om positief leiding te geven aan de kinderen.

Daarbij gebruiken we:

- **Leuke dingen zeggen, prijzen en belonen, om het positieve gedrag van kinderen te versterken**
- **Instructies en uitleg geven, aandacht voor wat wel mag**
- **Kinderen die negatief gedrag dreigen te vertonen, ondersteunen om zodoende het gedrag voor te zijn**
- **Niet reageren op het gedrag om het daarmee af te zwakken**

• Soms apart zetten

Grenzen en structuur

Ook grenzen stellen en structuur bieden, geven de kinderen een gevoel van veiligheid en rust. Voor de kinderen is het prettig te weten waar zij aan toe zijn. Groepsregels komen in overleg met de kinderen tot stand. Uitgangspunten daarbij zijn o.a.: anderen of jezelf geen pijn doen, anderen niet storen en geen spullen stuk maken.

Afscheid van de BSO

Als een kind, na langere of kortere tijd de BSO verlaat, wordt er met warmte en aandacht afscheid genomen van het kind. Het afscheidsritueel markeert een verandering in het leven van een kind. Ook voor de andere kinderen wordt daarmee duidelijk dat hun vriendje of vriendinnetje niet meer op de BSO terugkomt.

2. Pedagogische inzet

De pedagogische inzet zijn de middelen om de opvoedingsdoelen te bereiken. Het betreft de volgende vijf middelen.

1. Interactie pedagogisch medewerker-kind
2. De binnen- en buitenruimte
3. De groep
4. Activiteiten
5. Spelmateriaal

3. Pedagogische doelen

Verantwoorde kinderopvang heeft als basis vier pijlers. Hieronder hebben wij de vier pijlers nader beschreven.

Pijler 1. Emotionele veiligheid bieden aan het kind

- Wij gaan op een sensitieve en responsieve manier om met de kinderen
- We hebben respect voor de autonomie van het kind
- We stellen grenzen en bieden structuur, we hanteren duidelijk regels.
- We zijn er als een kind onze hulp nodig heeft.

Zo zorgen we dat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

Met andere woorden; We hebben aandacht voor het kind en voor de mening en wensen van het kind. We luisteren en tonen begrip. Maar we stellen wel duidelijke regels en hanteren die ook. Zodat het kind bij ons weet waar het aan toe is.

Autonomie; het recht om je eigen keuzes te maken. Autonomie wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om je gelukkig te voelen!

Emotionele veiligheid is de basis van goede kinderopvang. Pas als een kind zich op de BSO prettig voelt, kan het ervoor open staan om iets te leren.

Pijler 2. Cognitieve vaardigheden ontwikkelen bij het kind

- We dagen kinderen spelenderwijs uit om hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden te ontwikkelen.

Zo zorgen we dat kinderen steeds zelfstandiger worden.

Met andere woorden; We leren de kinderen steeds weer iets nieuws. We grijpen leermomenten aan. En kijken daarbij naar het kind en de interesses. We moedigen kinderen aan iets te proberen en spreken ons vertrouwen uit in het kind.

We kunnen ook ontwikkeling die achterblijft, bewust stimuleren door het aanbieden van gerichte activiteiten, om zo de vaardigheden te laten oefenen.

Cognitieve vaardigheden; hiermee wordt het vermogen om kennis op te nemen en verwerken bedoeld, maar ook zaken als waarnemen, denken, taal, bewustzijn, geheugen, aandacht en concentratie (hoe je je hoofd gebruikt)

Motorische vaardigheden; uithoudingsvermogen, kracht, snelheid, techniek & coördinatie en lenigheid (hoe je je lichaam gebruikt)

Taalvaardigheid: de mate waarin je een taal beheerst (oftewel spreekt, begrijpt, schrijft, leest)

Pijler 3. Sociale vaardigheden ontwikkelen bij het kind

- We begeleiden kinderen in hun (onderlinge) interacties
- We brengen kinderen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden bij

Zo leren we kinderen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden

We geven ook het goede voorbeeld in de manier waarop wij zelf met anderen omgaan.

We leren de kinderen ook inzien wat voor gevolgen hun handelen heeft voor anderen.

Pijler 4. Normen en waarden overdragen op het kind

- We stimuleren kinderen om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving
- En we doen dat met het oog op een respectvolle omgang met anderen

Zo zorgen we dat kinderen actief kunnen deelnemen aan onze maatschappij.

Met andere woorden, we leren de kinderen “hoe het hoort”. Tafelmanieren, beleefdheidsmanieren, elkaar helpen, ...

Hieronder vind u voorbeelden van iedere pijler in de praktijk van de opvang, en hoe wij de pedagogische middelen daartoe inzetten .

Pijler 1. Emotionele veiligheid

Interactie pedagogisch medewerker- kind

Een pedagogisch medewerker zal in haar omgang met een kind een hoge mate van veiligheid bieden, zodat HappyKids is als een tweede thuis. In haar relatie met het kind realiseert zij dit door zich te verdiepen in het kind zelf, de leefwereld en de ontwikkelingsfase en hierop adequaat te reageren. Hieronder wordt ook verstaan het kind begrijpen, serieus nemen en ondersteunen.

Voor de jongste leeftijdsgroep (4-6) is het met name belangrijk dat:

De pedagogisch medewerker neemt de tijd voor praten, luisteren, knuffelen en lichamelijk contact.

Wanneer een kind huilt, daar zo snel mogelijk op reageren, ook al is de oorzaak niet onmiddellijk te achterhalen.

Het kind mag gevoelens uiten van vreugde, verdriet, angst, agressie en pijn. Wanneer een kind duidelijke **emoties toont, worden die benoemd door de pedagogisch medewerker “ik zie dat je heel erg geschrokken bent!” Zo leert het kind zijn emoties herkennen en benoemen.** De pedagogisch medewerker geeft hiermee ook aan dat de gevoelens van het kind er mogen zijn.

De pedagogisch medewerker rustig en consequent handelt om het kind houvast te bieden. Voorspelbaarheid biedt houvast en een veilig gevoel, het handelen van de pedagogisch medewerker moet dus ook zo veel mogelijk voorspelbaar zijn. Met andere woorden; het handelen is consequent; in dezelfde situatie reageert de pedagogisch medewerker ook steeds hetzelfde.

Kinderen duidelijkheid verschaffen m.b.t. dagritme en activiteiten zodat het weet wat er gaat gebeuren.

De regels en het gewenste en ongewenste gedrag moeten kristalhelder zijn. Dat betekent; veel herhalen. De gedragsregels worden veel herhaald en benoemd, het tonen van gewenst gedrag wordt benoemd en beloond, en het tonen van ongewenst gedrag wordt benoemd en er wordt uitgelegd waarom dat gedrag ongewenst is.

Voor de oudere kinderen (7-12 jaar), worden weer andere dingen erg belangrijk:

Het kind mag zijn mening geven en die mening wordt ook serieus meegewogen in besluitvorming. Ook gaat de pedagogisch medewerker met het kind in gesprek over de mening, gevoelens en wensen en ideeën van het kind.

Bij conflicten of negatief gedrag wordt er uitvoerig aandacht besteed aan wat dat gedrag bij de ander voor gevoelens losmaakt.

Het kind mag inspraak hebben in het activiteitenaanbod en het dagprogramma. Ook mag het kind vaker zelf beslissen of het wel of niet aan een activiteit wil deelnemen (autonomie)

Het kind krijgt de vrijheid om zelf te proberen problemen op te lossen, met waar nodig steun van de pedagogisch medewerker.

Er worden samen groepsregels opgesteld en er wordt uitvoerig gepraat over pestgedrag en het voorkomen daarvan.

Kinderen maken keuzes in hun contact naar pedagogisch medewerkers. Wanneer het contact met de ene pedagogisch medewerker minder goed gaat, zal een collega het contact met het kind aan gaan en vervolgens de andere collega erbij betrekken.

De binnen- en buitenruimte

De ruimte is zo ingericht dat er overzicht is en men kan horen of hulp nodig is. De oudere kinderen gaan zelfstandig naar het toilet. Om de emotionele veiligheid van de kinderen te waarborgen worden er vooraf duidelijke afspraken gemaakt. Hierbij valt te denken aan vaste plekken waar pedagogisch medewerkers zich zullen bevinden. Op deze manier is er voor de kinderen altijd een pedagogisch medewerker in beeld. Voor de allerkleinsten is er op grotere locaties een aparte groepsruimte.

De groep

Continuïteit in de personele bezetting wordt zoveel mogelijk nagestreefd door vaste pedagogisch medewerker op de groep te hebben, waarvan er altijd minimaal één aanwezig zal zijn. Het kind weet dus welke pedagogisch medewerkers aanwezig zullen zijn. Dit geldt ook voor de andere kinderen binnen de vaste basisgroep. Een vaste groepssamenstelling zorgt voor een veilige haven waarin het kind zich emotioneel veilig kan voelen en zo optimaal tot ontwikkeling kan komen.

Voor de grotere kinderen van 7-12 jaar gaan we heel bewust om met het aanbieden van groepsmomenten.

Activiteiten

De pedagogisch medewerker doen elke dag iets met de kinderen. Het is niet de bedoeling dat de kinderen de hele dag zelf moeten spelen. De kinderen wordt de mogelijkheid geboden om deel te nemen aan knutselen, sporten, spelletjes, dansen, muziek, maar het hoeft niet.

Het afscheid nemen bij het brengen en halen kan emotionele reacties bij een kind geven: huilen, boos of juist heel stil worden. Hierbij wordt het kind ondersteund door het te troosten, bij het kind te zijn, of juist even met rust te laten.

Door het kind goed te observeren en naar het kind te luisteren weet de pedagogisch medewerker welke **activiteit ze aan kan bieden. De activiteiten moeten plaatsvinden in de zogenaamde “zone van de naaste ontwikkeling”;** niet te makkelijk en niet te moeilijk, maar met een uitdaging voor het kind die het kan behalen.

De werkwijze en afspraken over activiteiten en het gebruik van materiaal moet duidelijk zijn voor de kinderen. Dit kan zijn over het aantal deelnemers (bijvoorbeeld bij het figuurzagen) , de tijdsduur (bijvoorbeeld op de computer), wat het zelf mag en waarbij het hulp moet vragen aan een volwassene, en afspraken over opruimen. Zo weet een kind waar het aan toe is en dat geeft een veilig gevoel.

Voor de groten geldt dat ze meestal al heel duidelijk weten wat ze plezierig vinden om te doen, en wat niet. Dat betekent dat we de kinderen niet meer verplichten om mee te doen aan een activiteit, tenzij het groepsgesprekken zijn. Zij mogen voor de overige activiteiten doorgaans zelf beslissen of ze willen aansluiten of niet.

Spelmateriaal

Het speelgoed beoordelen op ontwikkelingskenmerken zodat zichtbaar wordt wat er is en kinderen van iedere leeftijd en ieder ontwikkelingsniveau een overzichtelijk aanbod hebben aan materialen.

Keuze voor kwaliteit en merk; beter iets duurder dan speelgoed dat snel stuk gaat
Speelgoed is goed schoon te houden en wasmachinebestendig.

4.2 Het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het tweede opvoedingsdoel: aandacht voor de persoonlijke vaardigheden als veerkracht, zelfstandigheid, onafhankelijkheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit.

Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

De ruimte

Ruimte heeft invloed op het gedrag van de kinderen. De ruimte kan uitdagen tot spelen en het oefenen van vaardigheden of juist verveling oproepen. Een goede ruimte moet uitnodigen tot samenspelen en communicatie tussen kinderen maar ook mogelijkheden bieden om je terug te trekken. De ruimte die HappyKids tot haar beschikking hebben zijn afgestemd op zowel de beleidsregels die daarvoor gelden als op de behoeften van de kinderen. De ruimtes zijn zo ingericht dat ieder kind kan gebruiken wat hij/zij nodig heeft. In de meeste groepen is er voor de kinderen de mogelijkheid zich terug te trekken met een boekje, rustig een spelletje te doen met iemand anders of even alleen op de computer te spelen.

Spel

Spelen is voor kinderen een basisbehoefte en vormt een belangrijke schakel in het groot worden. Op de BSO is er een basispakket speelgoed aanwezig. Met de aanschaf van het speelgoed en spelmateriaal wordt rekening gehouden met de ontwikkelingsfase van de kinderen, de individuele voorkeuren en de verschillen tussen de behoeften van jongens en meisjes. De kinderen worden zo vaak mogelijk betrokken bij de aanschaf van speelgoed en spelmateriaal. De uiteindelijke beslissing van wat er gekocht wordt neemt de groepsleiding.

Activiteiten

Net als volwassenen hebben ook kinderen er behoefte aan hun tijd op hun eigen manier door te brengen. Ze moeten de gelegenheid krijgen om bij te komen van een schooldag en te spelen zonder gestoord te worden. De groepsleiding probeert zoveel mogelijk in te spelen op de behoeften van de kinderen. Er worden mogelijkheden geboden voor gezamenlijke activiteiten en de kinderen worden ook gestimuleerd om zelf met ideeën te komen. De gezamenlijke activiteiten kunnen variëren van een speurtocht in de buurt tot het samen koekjes bakken. De kinderen zijn niet verplicht om aan een activiteit mee te doen, behalve als dit zou betekenen dat een activiteit daardoor niet plaats kan vinden.

Activiteiten kunnen binnen en buiten de basisgroep plaatsvinden. Welke activiteiten er (altijd of met regelmaat) buiten de basisgroep kunnen worden aangeboden staat beschreven in het werkplan van uw vestiging.

De groep en het kind

De BSO biedt opvang in een groep. In sommige vestigingen wordt er gewerkt met leeftijdsgroepen en in andere vestigingen wordt er gewerkt in verticale groepen.

Dagelijks zijn er kinderen aanwezig die met elkaar een leuke tijd zullen hebben. Voor ieder kind is er tijd en ruimte voor individuele aandacht. Dit begint al op het moment dat het kind van school wordt opgehaald: er is aandacht voor hoe het gegaan is op school, aandacht voor het knutselwerk dat het kind gemaakt heeft, aandacht voor het verhaal waar een kind mee komt etc. Ook voor de kinderen die zelfstandig vanuit school naar de BSO komen is die aandacht er. Samen met een kind een spelletje doen, samen een probleem oplossen, luisteren naar een probleem van een kind, er zijn veel momenten waarop de individuele aandacht er is. Ook bij de activiteiten is dit terug te zien: playbackshow waar het kind kan schitteren, een fotocollage over het gezin waar het kind uitkomt etc. Zo worden de kwaliteiten waarover ieder kind beschikt ingezet en benadrukt.

Zelfstandigheid en zelfredzaamheid

In de BSO is dit een heel belangrijk opvoedingsdoel. Alle kinderen moeten uiteindelijk op eigen benen kunnen staan. Om kinderen te laten opgroeien tot zelfstandige mensen, is het goed om hen te stimuleren op hun eigen

houtje dingen te ondernemen. Om situaties te creëren, waarin ze zonder tussenkomst van volwassenen met zelf gekozen zaken bezig kunnen zijn. Zo worden zij uitgenodigd om verantwoordelijkheid te nemen voor de uitdagingen die zij zijn aangegaan.

Zelfstandigheid

In de BSO worden de kinderen aangemoedigd om zelfstandig dingen te ondernemen, de groepsleiding is in de buurt om een oogje in het zeil te houden en waar nodig een steuntje in de rug te geven. Om te kunnen oefenen in gewone dagelijkse situaties, worden de kinderen betrokken bij de activiteiten van de groep. Ze leren meebeslissen over zaken die hen aangaan: het aanschaffen van speelgoed, activiteitenplanning, inrichting van de groep, groepsregels etc. Ze worden medeverantwoordelijk voor de taken en werkzaamheden die moeten gebeuren: speelgoed opruimen, tafel afruimen, anderen helpen, op tijd terug zijn van buiten spelen etc. Zo kunnen kinderen op natuurlijke wijze hun eigen mogelijkheden en beperkingen ontdekken.

Bij zelfstandigheid hoort eventueel ook het alleen naar school gaan en weer terugkomen naar de opvang, het zonder toezicht buiten spelen en/of het zelfstandig naar huis gaan. Hierbij gaan wij er vanuit dat, als de ouders deze zelfstandigheid goedkeuren, het kind deze verantwoordelijkheid aan kan en zich aan de afspraken kan houden. De ouders moeten hiervoor hun schriftelijke goedkeuring geven. Wanneer een kind zich bij herhaling niet aan de afspraken houdt kan de afspraak worden ingetrokken.

Bij zelfstandigheid hoort ook je verantwoordelijk voelen voor de groepsruimte, de spullen waarmee gespeeld wordt, de kinderen in de groep en jezelf. Samen met de kinderen proberen we veel aandacht te besteden aan dit sociale aspect. Tijdens o.a. de maaltijden en de activiteiten leren kinderen veel: op elkaar wachten, delen, zelf dingen vertellen, anderen helpen, hulp vragen et cetera.

Zelfredzaamheid

Jezelf kunnen redden en daarop kunnen vertrouwen is een groot goed. In de BSO proberen we zoveel mogelijk verantwoording bij de kinderen zelf te laten. Dit betekent dat de groepsleiding niet altijd direct zal ingrijpen bij conflicten tussen kinderen. Het is belangrijk dat kinderen leren hun eigen kracht en oplossingsvermogen in te zetten, dat draagt bij aan een goed zelfbeeld. Wanneer er situaties zijn waar een kind niet uitkomt dan zal de groepsleiding altijd hulp bieden en ingaan op de hulpvraag.

In dit kader wordt natuurlijk ook rekening gehouden met de leeftijd en het karakter van het kind, jongere kinderen zullen andere begeleiding nodig hebben dan de oudere kinderen. Kortom: per kind en per situatie zal bekeken worden wat het kind nodig heeft.

Communicatie met de ouders

Ouders en leiding delen soms jarenlang de opvoeding van het kind. Ze zijn partners, ook al hebben de ouders de eindverantwoordelijkheid.

De meeste ouders treffen wij als de kinderen worden opgehaald, dat is een moment voor ouders en groepsleiding om informatie over het kind uit te wisselen, verwachtingen naar elkaar uit te spreken en behoeften kenbaar te maken. Die uitwisseling vinden wij heel belangrijk. In het oudercontact streven wij naar een open en respectvolle benadering van beide kanten. Voor ouders van wie de kinderen zelfstandig komen geldt dat tussentijds contact zeer op prijs wordt gesteld.

Ander informatiemiddelen zijn het ouderportaal en de ouderapp.

Ouders zijn te allen tijde welkom om een gesprek met de pedagogisch medewerkers aan te vragen.

Ontwikkeling en welbevinden volgen

De behoeften van kinderen zijn heel verschillend, om inzicht te krijgen in die verschillende behoeften is het volgen van ontwikkeling en welbevinden belangrijk. Door elke dag weer goed op het kind te letten krijgen wij inzicht in hoe het kind zich ontwikkelt en hoe het zich voelt in de BSO. Op het moment dat ouders/verzorgers of de groepsleiding het nodig vinden om een individueel oudergesprek te voeren, dan kan dit te allen tijde afgesproken worden. In een individueel oudergesprek staan de ontwikkeling en het welbevinden van het kind centraal.

Zorgen en problemen

De groepsleiding zal bij zorgen en problemen zo snel mogelijk contact opnemen met de ouders om dit bespreekbaar te maken. Zo nodig wordt daar de hulp van de leidinggevende bij ingeroepen. Deze kan voorafgaand aan een oudergesprek ook een observatie op de groep doen en de groepsleiding

ondersteunen in hun benadering van het kind en de groep. Samen met de ouders wordt gezocht naar oplossingen en/ of vervolgstappen.

Eigenwaarde en respect

Respect hebben en tonen voor jezelf, anderen, de leefruimte is een belangrijke basis voor ieders leven. In de BSO worden de kinderen gestimuleerd om op een respectvolle manier met elkaar, en de groepsleiding om te gaan en duidelijk te maken wat zij wel en niet willen. De groepsleiding heeft hierin een heel belangrijke voorbeeld en - toezichtfunctie.

Pijler 2: Cognitieve vaardigheden ontwikkelen bij het kind

Interactie pedagogisch medewerker - kind

Een pedagogisch medewerker creëert voorwaarden (uitdagend en veilig) waardoor de persoonskenmerken (zelfstandigheid, flexibiliteit, zelfvertrouwen en creativiteit) van het kind zich in zijn eigen tempo en volgorde kan ontwikkelen en ontplooiën op alle ontwikkelingsgebieden (Motorisch, cognitief, emotioneel en sociaal). Iedere leidster heeft een aanbodfunctie en een voorbeeldfunctie binnen HappyKids, ook op dit gebied. De pedagogisch medewerker doet dit door aandacht te schenken aan dagelijkse activiteiten en bij creatieve activiteiten en dit ook voor te doen. De voorbeeldfunctie is hierbij heel belangrijk. Het kind het gevoel geven iets bijzonders voor de ander te zijn.

Heel bewust praat de pedagogisch medewerker tegen het kind om de taalontwikkeling te bevorderen, en het **vermogen tot communiceren. Het kind moet zoveel mogelijk z'n gang kunnen gaan, want hierdoor leert hij wat** wel en niet kan. Door het kind teveel af te remmen zal het kind onzeker worden, omdat het niet de kans krijgt om te ontdekken wat het al kan. Naarmate de kinderen ouder worden krijgen de kinderen meer eigen verantwoordelijkheden. Kinderen van zeven jaar en ouder mogen zelfstandig buiten spelen. De pedagogisch medewerkers zullen regelmatig bij de kinderen gaan kijken hoe het gaat. Met instemming van de ouders mogen grote kinderen ook zelfstandig van school naar de BSO of van de BSO naar huis fietsen. Zowel de binnen- als de buitenruimte zijn volledig afgesloten.

Voor de allerkleinsten (4-6 jaar) betekent dat dan ook dat de pedagogisch medewerkers heel veel uitleggen en inspelen op de interesses van de kinderen op dat moment. Voor de groten ligt de nadruk meer op het ondersteunen van de eigen ontwikkeling van het kind.

De groepsruimte

Doordat de ruimtes zo open zijn, kunnen de kinderen rondkijken hoe anderen e.e.a. doen en kunnen dit nadoen. De inrichting in de groepen is zodanig dat kinderen zoveel mogelijk zelf kunnen doen. Kinderen krijgen toegang tot alle themaruimtes om zo hun interesses te kunnen ontdekken en ontplooiën.

Voor de jongste leeftijdsgroep bieden we bewust verschillende hoeken aan .

De groep

Er zijn basisgroepen, voor de leeftijd 4-12 jaar (maximaal 22 kinderen per groep met twee pedagogisch medewerkers en voor de leeftijd 7-12 jaar (maximaal 24 kinderen per groep met twee pedagogisch medewerkers). Alle kinderen maken samen gebruik van alle ruimtes binnen de BSO en de buitenruimte.

Activiteiten

Alles wat binnen de BSO gebeurt, wordt gezien als activiteit en als zodanig wordt er ook mee omgegaan. Door vaste gewoontes en de terugkerende dagindeling weet het kind waar het aan toe is. Structuur bevordert de rust en de concentratie bij het uitvoeren van activiteiten.

Het kind wordt gestimuleerd en gesteund om steeds een stapje verder te gaan in de ontwikkeling Wanneer de situatie het toestaat en rekening houdend met de leeftijd van het kind krijgt het kind opdrachtjes. Kinderen ontdekken hun eigen kunnen door samen speelgoed opruimen, dingen aan iemand (terug) geven, mee te helpen met kleine huishoudelijke taken.

Door het kind open vragen te stellen leert het keuzes maken en na te denken over wat het wil. Met name bij de oudsten is dit erg belangrijk, zij weten vaak al heel goed wat ze willen en hebben er veel behoefte aan dat die mening gehoord wordt.

De ene keer kan wordt het spel begonnen door de pedagogisch medewerker. De andere keer gaat het spel uit van het kind waar de pedagogisch medewerker dan in mee gaat.

Enge en gevaarlijke dingen, die kinderen hebben gehoord of beleefd kunnen een hele diepe indruk op hen maken. Soms blijven ze een tijd lang in die angst 'hangen'. In het spel worden bewust enge gebeurtenissen nagespeeld of uitprobeerde.

Door te werken met thema's zoals Pasen, herfst, Sinterklaas e.d. of naar aanleiding van een gebeurtenis, een verhaaltje of een liedje drukt het kind zich uit in creatieve en bewegingsactiviteiten. Door thema's te gebruiken die aansluiten op de interesse en belevingswereld van het kind staat het kind optimaal open voor ontwikkeling.

Spelmateriaal

Spelmateriaal wordt gekocht in relatie tot de algemene ontwikkeling en waarvan de kinderen veel kunnen leren. Een bepaald thema, of wisseling van het seizoen, kan aanleiding zijn om op dat moment speciaal speelgoed aan te schaffen. Het kind krijgt de ruimte te experimenteren met verschillende voorwerpen en materialen. Er is variatie in aanbod, goede verdeling naar speelgoed die verschillende ontwikkelingsgebieden stimuleert.

We bieden we ook bewust kosteloos materiaal aan waarbij de kinderen zelf de fantasie kunnen gebruiken. Zo prikkelen we de fantasie/ creativiteit. Hetzelfde geldt ook voor constructiemateriaal als blokken en Lego.

4.3 Het ontwikkelen van sociale competenties

Het derde opvoedingsdoel: aandacht voor sociale vaardigheden als zich in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten hanteren en oplossen, ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid.

Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht met als doel de kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

Groepsactiviteiten

Nadat de kinderen uit school komen, wordt er gezamenlijk iets gegeten en gedronken. Hiermee wordt het sociale contact tussen de kinderen bevorderd en kunnen zij even tot rust komen na een drukke schooldag. Op woensdag - en vrijdagmiddag eten de kinderen samen, ook weer een rustpunt en een moment waarop sociale vaardigheden geoefend kunnen worden: het doorgeven van brood, naar elkaar luisteren en elkaar helpen. In de buitenschoolse opvang wordt er in schoolweken dagelijks tussen de middag gezamenlijk gegeten. In zowel school –als vakantieweken worden er groepsactiviteiten georganiseerd: uitstapjes, spelletjes, toneel, themadagen etc. Het vieren van verjaardagen van de kinderen en de groepsleiding behoort ook tot de groepsactiviteiten.

De inrichting van de groep en de aanschaf van speelgoed en andere materialen wordt met de kinderen overlegd, zo kunnen zij als groep hun stempel drukken op de uitstraling van de opvang.

Groepsopbouw en groepsruimten

De verhouding van het aantal pedagogisch medewerkers op het aantal kinderen per groep is vastgelegd in de "Beleidsregels Kwaliteit Kinderopvang" welke door ons worden uitgevoerd. Wij vangen kinderen op in zogenaamde basisgroepen. De groepen worden in ieder geval opgesplitst tijdens de tafelmomenten.

De groepsopbouw op de BSO is vanaf 1 jan 2019 als volgt:

Leeftijd kinderen	Maximale groepsgrootte	Aantal pedagogisch medewerkers
4 tot einde basisschool	22*	1 op 10/ 1 op 11
7 tot einde basisschool	24	1 op 12

*Indien er in deze groep minder dan vier kinderen gelijktijdig geplaatst zijn die 7 jaar of ouder zijn, is de maximale groepsgrootte 20 kinderen.

De samenstelling en groepsgrootte kan per groep verschillen. Voor elke vestiging is deze informatie meer uitgebreid beschreven in het werkplan van de vestiging.

De getalsverhouding tussen gekwalificeerde groepsleiding en aantal kinderen, de zgn. "beroepskracht-kindratio" of "BKR", **voldoet aan de normen zoals die in de "Beleidsregels kwaliteit kinderopvang" gesteld** worden. De pedagogisch medewerkers worden ondersteund door de vestigingsmanager, tevens zijn er regelmatig stagiairs op onze locaties. HappyKids werkt ook met medewerkers in opleiding via de beroeps begeleidende leerweg (BBL). Ook kunnen er per locatie nog andere personen aanwezig zijn die hierboven niet vermeld staan. Dit staat meer uitgebreid beschreven in de vestigingsspecifieke informatie (het werkplan) van de betreffende vestiging.

Onder pedagogisch medewerkers verstaan wij ook pedagogisch medewerkers in opleiding, zij worden ingezet op basis van hun inzetbaarheidsverklaring. Daarnaast worden de pedagogisch medewerkers soms ondersteund door een "andere volwassene", dat wil zeggen een medewerker zonder diploma en niet in opleiding tot pedagogisch medewerker. Dit kan een groepshulp zijn, een functie waarbij het zwaartepunt oftewel ligt op huishoudelijke werkzaamheden, oftewel op het begeleiden van activiteiten met de kinderen. Ook bieden wij stageplaatsen voor studenten van het CIOS (sportopleiding).

Wij werken niet met vrijwilligers.

De ruimtes worden in overleg met de groepsleiding ingericht. De kinderen hebben daar ook een belangrijke stem in. Om aan de behoefte van de oudere kinderen tegemoet te komen wordt daar waar dat mogelijk is een eigen ruimte voor (en met) hen ingericht. Die ruimte is het domein van de groep, zij zijn ook zelf verantwoordelijk voor de inrichting. In samenspraak met de groepsleiding wordt er speelgoed en ander materiaal aangeschaft. In alle ruimtes is het materiaal zo opgesteld dat de kinderen kunnen pakken wat zij nodig hebben om te kunnen spelen. Al het materiaal is afgestemd op de leeftijd van de kinderen in de opvang.

Samenvoegen in de zomervakantie

Om het activiteiten aanbod te vergroten en beter af te kunnen stemmen op de leeftijdsgroepen hebben wij de mogelijkheid om in zomervakanties vestigingen samen te voegen. Het uitgangspunt hierbij is dat er van elke groep altijd een vaste pedagogisch medewerker aanwezig is zodat er voor de kinderen altijd een bekend gezicht is. Er wordt afwisselend in grotere of kleinere groepen gewerkt. Om dit goed voor te bereiden is de groepsleiding al ruim tevoren bezig een activiteitenplanning te maken om zodoende de vakantie tot een leuke en gezellige periode te maken.

Kinderinspraak

Voor kinderen is BSO hun vrije tijd. Daarom is het belangrijk dat ze zelf leren duidelijk maken hoe ze die tijd willen besteden.

Kinderinspraak zien wij als een instrument waarmee wij goed kunnen aansluiten bij de behoeften en specifieke wensen van het individuele kind maar ook bij de behoeften van de groep. De groepsleiding moet hiervoor de kinderen serieus nemen, geduld hebben en goed kunnen uitleggen wat de bedoeling is. Kinderinspraak is een wisselwerking tussen groepsleiding en kinderen. We willen de kinderen graag in de gelegenheid stellen mee te denken en te praten over o.a.:

- De vakantieprogramma's
- De aanschaf van het speelgoed
- Het vieren van feesten
- Het voedingsaanbod
- De regels
- De inrichting van de groep

Kinderparticipatie is voor alle leeftijden.

Problemen of conflicten

De kinderen worden gestimuleerd zelf hun sociale problemen op te lossen. Wanneer kinderen daar niet in slagen of wanneer steeds hetzelfde kind als "winnaar" of "verliezer" uit de strijd komt, biedt de groepsleiding hulp. De minst weerbaren wordt de mogelijkheid aangereikt om met meer kans op succes hun behoeften en wensen kenbaar te maken. De groepsleiding leert de kinderen rekening met elkaar houden door voor te doen

hoe via overleg tot overeenstemming gekomen kan worden. Kinderen kunnen zo leren voor zichzelf op te komen en daarnaast rekening te houden met anderen.

Pijler 3: Ontwikkelen van sociale competenties

Interactie pedagogisch medewerker- kind

Een pedagogisch medewerker begeleidt en creëert situaties zodat ieder kind zijn eigen positie leert kennen en ontdekken binnen de groep en daardoor kan leren in contact met anderen. Zo wordt de ontwikkeling van vaardigheden als communiceren, samenwerken, conflicten oplossen en voorkomen gestimuleerd.

Een kind in de groep dat zich onopvallend gedraagt, krijgt wat extra aandacht, de pedagogisch medewerker zoekt bewust regelmatig oogcontact. Op deze manier houdt de pedagogisch medewerker zich op de hoogte van het welbevinden van het kind en krijgt het kind de gelegenheid de leidster en via haar de andere kinderen in activiteiten te betrekken.

Kinderen mogen geen speelgoed van elkaar afpakken, maar worden aangemoedigd om elkaar er om te vragen en samen te delen. Het kind wordt begeleid, wanneer het daar zelf (nog) niet toe in staat is, bij het oplossen van een ruzie.

Door het goede voorbeeld te geven leert het kind zien dat hulpvaardigheid belangrijk is. Hoewel we kinderen leren elkaar te helpen, zullen we teveel hulpvaardigheid bij de kinderen afremmen. De pedagogisch medewerker geeft zelf het voorbeeld door niet te snel in te grijpen en het kind de gelegenheid te geven en het daarbij aan te moedigen, op eigen kracht tot een resultaat of oplossing te komen. Het kind moet de gelegenheid krijgen eerst zelf tot een oplossing te komen, daar leert een kind van.

Voor de jongste kinderen gaat het hierbij met name om;

De pedagogisch medewerker helpt het kind om contact te leggen met andere kinderen

De pedagogisch medewerker helpt het kind met de morele ontwikkeling door gewenst en ongewenst gedrag en de gevolgen voor anderen te benoemen.

De pedagogisch medewerker heeft een grote voorbeeldfunctie.

De binnen- en buitenruimte

In de ruimtes worden hoekjes gecreëerd, waar kinderen samen kunnen spelen. De pedagogisch medewerkers passen dit af en toe aan. Er wordt rekening gehouden met een afwisseling van ruimtes/ hoekjes voor kleine en grotere groepen.

Door het gezamenlijke gebruik van de BSO ruimte binnen en de buitenspeelplaats komen onderlinge contacten tussen kinderen van verschillende groepen spelenderwijs tot stand.

De groep

De pedagogisch medewerker zullen de kinderen stimuleren om deel te nemen aan verschillende activiteiten.

Dit kan een sportactiviteit of bijv. een gezelschapsspel zijn. Kinderen leren om op een sociale manier met elkaar om te gaan en leren om te gaan met winst en verlies. Natuurlijk is er altijd ruimte om ook alleen te spelen, hiermee wordt rekening gehouden met de individuele behoeften van het kind.

De oudste kinderen krijgen inspraak in het opstellen van de groepsregels.

Activiteiten

Dagelijkse zaken worden nagespeeld door middel van winkeltje, poppenhoek, lego, etc. Tijdens het samenspelen komen aspecten als leren delen, wachten, ruzie maken, nee zeggen aan de orde. Conflictjes worden hier uit gehaald als leermoment.

De kinderen mogen op 'visite' bij de andere groep, ze kunnen dan ervaren hoe het daar toe gaat. Ze spelen samen buiten, waarbij ze contact kunnen maken met de andere kinderen binnen de BSO en eventueel met broertje of zusje kunnen spelen.

Een teruggetrokken kind zal zoveel mogelijk gestimuleerd worden door bewust spelsituaties te creëren waarbij het makkelijker is om contacten met andere kinderen aan te gaan.

Door de eigen emoties te laten zien, te giechelen, te lachen, boos te zijn of eens lekker gek te doen is de pedagogisch medewerker een voorbeeld voor de kinderen. Het kind ziet dan dat het niet raar is en dat het mag.

De oudsten krijgen meer sport- en spelvormen aangeboden met daarin een sterk competitief element. Zij worden zo gestimuleerd om samen te werken en dat ook soms met kinderen buiten het eigen vriendengroepje te doen.

Spelmateriaal

De verschillende groepen werken samen bij de aanschaf van speelgoed, dit geeft meer mogelijkheden om duurzamer speelgoed aan te schaffen en biedt de kinderen gelegenheid tot meer ontmoetingen bij het spelen.

Bij de aanschaf van speelgoed en spelmaterialen letten we op veiligheid en dat alle facetten van de ontwikkeling van het kind aan bod komen.

4.4 De overdracht van normen, waarden en cultuur

Het overbrengen van waarden en normen is het vierde opvoedingsdoel.

Waarden en normen van de BSO.

Groepsleiding, ouders en kinderen kunnen van mening verschillen over wat belangrijke dingen zijn in het leven. Dit maakt het niet eenvoudig om de kinderen eenduidige waarden en normen over te brengen.

Belangrijke waarden voor HappyKids zijn:

- respect hebben voor elkaar, iedereen is gelijk
- saamhorigheid
- niemand uitsluiten
- emoties kunnen uiten
- samen oplossingen zoeken
- elkaar helpen
- belangstelling hebben en tonen voor elkaar
- het erkennen van verschillen
- samen spelen en samen delen.

Door middel van gesprekken met de kinderen en het reageren op gebeurtenissen in de groep en in de wereld worden verschillende meningen en waarden en normen duidelijk.

De groepsleiding is zich bewust van bestaande vooroordelen bij zichzelf en bij anderen en weet wat de invloed van vooroordelen is op gedrag van mensen. De groepsleiding zal altijd proberen te reageren zodra er in een spel of gesprek vooroordelen naar voren komen.

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Regels binnen de BSO

Voor de kinderen is het prettig te weten waar zij aan toe zijn. Daarom zijn er groepsregels die in overleg met de kinderen zelf, tot stand gekomen zijn. Het samen opstellen van de regels zal de betrokkenheid van de kinderen bij de regels vergroten. Het moet voor de kinderen duidelijk zijn wanneer welke regels gelden en waarom dat zo is. Voor de oudere kinderen kunnen er andere regels zijn dan voor de jongere kinderen. Het is belangrijk dat het belang van de kinderen en de groepsleiding t.a.v. de regels in balans is. We proberen de kinderen ook duidelijk te maken dat er soms uitzonderingssituaties zijn, waarin bepaalde regels anders worden uitgevoerd.

Het vieren van feesten

Bij de BSO worden er door het jaar heen diverse feesten gevierd: de verjaardagen van de kinderen en groepsleiding, Pasen, Kerstmis, Sinterklaas etc. Omdat de kinderen ook op school allerlei vieringen hebben kiezen wij ervoor niet alle feesten groots aan te pakken.

Pijler 4: Normen en waarden overdragen op het kind

Interactie pedagogisch medewerker- kind

De pedagogisch medewerker hebben een belangrijke invloed op de ontwikkeling van deze waarden en normen. Hun reacties geven niet alleen richting en correctie aan het gedrag van kinderen, maar worden door kinderen ook gekopieerd in hun eigen gedrag naar andere kinderen of volwassenen. Respect geeft ruimte aan anderen en biedt daardoor mogelijkheden voor het maken van afspraken met elkaar.

Voor de allerkleinsten (4-6 jaar) geldt: De regels en het gewenste en ongewenste gedrag moeten kristalhelder zijn. Dat betekent; veel herhalen. De gedragsregels worden veel herhaald en benoemd, het tonen van gewenst gedrag wordt benoemd en beloond, en het tonen van ongewenst gedrag wordt benoemd en er wordt uitgelegd waarom dat gedrag ongewenst is.

De pedagogisch medewerker geeft het goede voorbeeld door te letten op haar taalgebruik. De pedagogisch medewerker ziet er verzorgd uit en is herkenbaar aan de bedrijfskleding.

De pedagogisch medewerker toont respect door het kind bij de naam te noemen, te luisteren en het kind uit te laten praten en respectvol over het kind te praten.

Ieder kind heeft een individuele aanpak nodig. Hoe jonger het kind, hoe korter zijn geheugen voor wat niet mag.

Als het kind na een aantal keren waarschuwen nog niet luistert, zijn er verschillende manieren om te reageren. Door middel van afleiden, afkeuring laten blijken door lichaamstaal, boos kijken en door de klank van de stem. Er wordt niet geslagen en ook niet geschreeuwd. Daarbij geeft de pedagogisch medewerker ook het goede **voorbeeld. Het conflict wordt uitgepraat, eventueel wordt het speelgoed weggehaald waar om 'gevochten'** wordt. In het uiterste geval, wordt het kind even apart gezet. Na een paar minuten mag het kind weer meespelen, nadat de pedagogisch medewerker er nog even met het kind over heeft gepraat.

De binnen- en buitenruimte

Respect voor materiaal, geen dingen kapot maken

De ruimte en omgeving wordt schoon en netjes gehouden.

De groep

Niet negatief over elkaar praten

Elkaar van nabij aanspreken

Dingen aan elkaar vragen en elkaar bedanken

Belangstelling en waardering tonen voor persoonlijke geloofsuitingen

Bij de oudste kinderen wordt er extra aandacht besteed aan de groepsmomenten en het samenzijn met de groep. Omdat kinderen vaak al een selectief vriendengroepje hebben, is het belangrijk dat er ook bewust met de gehele BSO groep iets wordt gedaan, zodat de kinderen zich wel een onderdeel van die groep blijven voelen.

De kinderen worden gestimuleerd om ruzies eerst zelf te proberen op te lossen.

Activiteiten

Bij de ontwikkeling van de sociale competenties alsook bij de aandacht voor de emotionele veiligheid komen deze waarden naar voren.

Wanneer het eten op tafel gezet wordt, wordt er op elkaar gewacht met te gaan eten. Door rituelen wordt het begin en het einde van de maaltijd aangegeven.

De regel is dat de kinderen ná het plassen en vóór het eten de handen wassen.

Opruimen is een gezamenlijke activiteit, dat gaat makkelijker. Er wordt netjes omgegaan met het speelgoed. De pedagogisch medewerker legt uit waarom dat van het kind verwacht wordt.

Spelmateriaal

We bieden spelmateriaal aan uit verschillende culturen en die bijdragen aan een bredere kijk op de wereld.

4.5 Mentor

Ieder kind heeft een eigen mentor. Dit is een van de vaste pedagogisch medewerkers van de groep van uw kind. Zij volgt uw kind heel specifiek, is aanspreekpunt voor u als ouder en draagt zorg voor het welbevinden van uw kind. U kunt uw mentor altijd aanspreken als zij aanwezig is of een afspraak maken voor overleg. De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die hij/zij met u maakt zoals bijvoorbeeld wat uw kind wel/niet mag eten. Wanneer uw kind mocht wisselen van groep dan wordt er extra aandacht besteed aan deze nieuwe situatie voor het kind. Omdat we het belangrijk vinden dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder en het kind, zullen we wisseling van mentor tot een minimum proberen te beperken.

Welke mentor uw kind heeft, staat vermeld bij de gegevens van uw kind in het ouderportaal. De mentor zal er zorg voor dragen dat er zo snel mogelijk na de start op de groep contact is met het kind en de ouder, zodat bekend is wie de mentor is.

Door het observeren van de dagelijkse bezigheden van het kind en het gedrag op de BSO verkrijgt de groepsleiding informatie over de ontwikkeling van het kind. De groepsleiding bespreekt tijdens de overdracht aan het einde van elke dag de voor u belangrijke informatie en bijzonderheden over de ontwikkeling van het kind, persoonlijk of via het ouderportaal.

Opgroeien, opvoeden en ontwikkelen gaat met vallen en opstaan. Bij ieder kind. Maar sommige kinderen hebben extra zorg nodig. Het signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen, begint met het kijken en luisteren naar kinderen en hun ouders. Door elke dag weer goed op de kinderen te letten, krijgen wij inzicht in hoe het kind zich ontwikkelt. Pedagogisch medewerkers in de kinderopvang hebben een belangrijke rol in het signaleren en het bieden van gepaste ondersteuning.

Naast de pedagogische opleiding die onze beroepskrachten gevolgd hebben, waarbij dit onderwerp aan de orde komt, krijgen zij bijscholing op het gebied van signaleren van bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen, opvallend gedrag en doorverwijzen. De beroepskrachten zijn hierdoor goed in staat om problemen en opvallend gedrag te signaleren en ouders en kinderen indien nodig door te verwijzen naar passende instanties binnen het zorgnetwerk waar HappyKids deel van uitmaakt, zodat zij tijdig de hulp/ondersteuning krijgen die nodig is.

HappyKids heeft een goede samenwerking met Het CJG, die de beroepskrachten op aanvraag en op een laagdrempelige manier ondersteuning en begeleiding biedt, samen met de vestigingsmanager.

Mochten er zorgen zijn over de ontwikkeling, de gezondheid of het gedrag van uw kind, of wat voor zorgen dan ook, dan zal de mentor u persoonlijk of telefonisch benaderen voor het maken van een afspraak voor een gesprek waarin deze zorgen met u besproken worden. Waar nodig verwijzen wij u door naar instanties uit ons netwerk, dit loopt gebruikelijk via het CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) maar kan ook direct naar bijvoorbeeld een logopedist zijn.

4.6 Omgang met de basisgroep en activiteiten buiten de basisgroep

Binnen de BSO brengen de kinderen iedere dag een aanzienlijke tijd door in hun basisgroep. Alle eet- en drinkmomenten vinden plaats in de basisgroep. Ook worden met de eigen groep bijzondere momenten gevierd, zoals verjaardagen of geboorte van een broertje of zusje.

Bij bepaalde activiteiten kunnen kinderen de basisgroep verlaten. De basisgroep wordt bij HappyKids bijvoorbeeld verlaten tijdens het buiten spelen, tijdens een uitje in de vakantie, sporten of een andere activiteit of bezigheid die buiten de gewone groep valt. Op deze momenten houden de pedagogisch medewerkers het welbevinden van alle kinderen goed in de gaten. Het kan ook voorkomen dat een pedagogisch medewerker een groepje kinderen die extra uitdaging nodig hebben of even een rustig spelletje willen doen een bepaalde activiteit aanbiedt. Wij bewaken de meerwaarde van dit 'uitstapje' voor ieder kind individueel en voor de groep als geheel. Wij kijken bewust naar wat het kind aangeeft.

In de schoolvakanties worden de basisgroepen met hun pedagogisch medewerkers ook zoveel mogelijk bij elkaar gehouden bij de indeling in groepjes tijdens bijvoorbeeld een uitstapje, een workshop of activiteit op de BSO zelf.

De pedagogisch medewerkers onderkennen het belang van het hebben van vriendjes/vriendinnetjes in de basisgroep, en het frequente contact met de eigen pedagogisch medewerkers. We zullen dan ook altijd kijken of er meerdere kinderen uit dezelfde basisgroep tegelijk kunnen doorstromen naar een nieuwe groep.

De meeste activiteiten, zoals het buitenspelen en het vrij spelen, vinden doorgaans plaats in groepen groter dan 30 kinderen. Wij zorgen er dan altijd voor dat er meerdere pedagogisch medewerkers deze activiteit begeleiden, indien mogelijk uit de verschillende basisgroepen. Zo kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen uit hun eigen groep begeleiden en observeren. Samen zijn we verantwoordelijk voor het welbevinden en de begeleiding van alle aanwezige kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat er altijd oog en tijd is om lopende aandachtspunten met betrekking tot gedrag en ontwikkeling aandacht te geven tijdens de vrije spelmomenten of bij georganiseerde activiteiten in een grote groep. Dat kan zijn door bewust een kind op te zoeken voor een observatie, een gesprekje over de voortgang van gemaakte afspraken of het aanbieden van een specifieke activiteit die bewust gekozen met ene doel in gedachten. Ook kan een medewerker naar eigen inzicht de "vrije keuze" sturen of een kind uitnodigen om aan een specifieke activiteit deel te nemen. Ook kan de medewerker een collega die bezig is met een activiteit waaraan het kind deelneemt of die toezicht houdt op het vrije spel in de ruimte waarin het kind zich bevindt, vragen om een van bovenstaande initiatieven over te nemen gedurende deze tijd, en de bevindingen terug te koppelen aan de vaste medewerker. Al deze initiatieven komen voort uit het globale volgen van de ontwikkeling en welbevinden van het kind, waarbij de groepsleiding en in het bijzonder de mentor de verantwoordelijkheid draagt voor de coördinatie van de uitvoering..

Locatie-specifieke afspraken staan beschreven in het pedagogisch werkplan.

4.7 Opleidingseisen en eisen aan de inzet van leerlingen

Beroepskrachten beschikken over een voor de werkzaamheden passende opleiding. De inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs vindt indien van toepassing plaats, overeenkomstig de voorwaarden opgenomen in de meest recente cao-kinderopvang en cao-welzijn en maatschappelijke dienstverlening. Bij het bepalen van de inzet van beroepskrachten in opleiding en stagiairs wordt rekening gehouden met de opleidingsfase waarin zij zich op dat moment bevinden. Regelmatig worden wij op de groep ondersteund door stagiairs. Zij volgen de opleiding PW-3, PW-4 of helpende welzijn. De stagiaires bieden ondersteuning bij de uitvoering van activiteiten, maar hebben geen eindverantwoording. Ook zijn er medewerkers die een werk/leertraject volgen, deze werknemers krijgen gedurende de opleiding steeds meer verantwoordelijkheden. In het BPV-plan is vastgelegd wanneer een werknemer een werk/leertraject volgt en stagiaires worden ingezet conform de eisen zoals deze staan beschreven in de CAO kinderopvang. Onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers voeren stagiaires werkzaamheden uit die pedagogisch medewerkers van deze groep binnen hun takenpakket hebben, uiteraard wel op basis van de capaciteiten en ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker blijft eindverantwoordelijk. Er is ruimte om dagelijks voortgangsgesprekjes te hebben met de begeleidende pedagogisch medewerkers, om de voortgang te bewaken en evalueren, en de uitgevoerde activiteiten te beoordelen. Te denken valt aan; een spelactiviteit of ontwikkelingsgerichte activiteit uitvoeren, toezicht houden op vrij spel, zorg dragen voor maaltijden en snacks, kinderen corrigeren, verslaglegging van observaties of de dagelijkse overdracht, contacten met ouders, het bijhouden van de presentielijst, etc. Op overige groepen worden stagiaires uitsluitend boventallig ingezet, of op basis van de inzetbaarheidsverklaring die de praktijkbegeleider en school samen zijn overeengekomen.

4.8 Pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch coach

Met ingang van 1 januari 2019 is elke kinderopvangorganisatie verplicht om een pedagogisch coach (in opleiding) aan te stellen. Deze functie heeft een HBO opleiding pedagogisch beleidsmedewerker en/of pedagogisch coach als vereiste.

De pedagogisch beleidsmedewerker is extra geschoold in het opstellen en implementeren van het pedagogisch beleid. Per vestiging zijn er op jaarbasis 50 uren gereserveerd, welke vrij te verdelen zijn over het totaal aantal locaties. HappyKids heeft twee pedagogisch beleidsmedewerkers (in opleiding) in dienst.

De pedagogische coach is verantwoordelijk voor het coachen van elke pedagogisch medewerker, voor tenminste tien uur per jaar bij een fulltime dienstverband. Dit kan op vele wijzen worden ingevuld zoals gesprekken, coaching-on-the-job, en trainingen. HappyKids zet al deze vormen in. De twee pedagogisch beleidsmedewerkers (in opleiding) zijn ook pedagogisch coach (in opleiding). Het streven is om in 2019 daarnaast ook alle managers verder te scholen tot pedagogisch coach.

5. Fysieke veiligheid, gezondheid en voeding

De fysieke veiligheid staat bij HappyKids hoog in het vaandel. Onveilige situaties worden zo spoedig mogelijk verholpen.

HappyKids werkt met een beleidsplan veiligheid en gezondheid voor het in kaart brengen van risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid. Dit veiligheidsbeleidsplan is voor medewerkers (ook medewerkers in opleiding), stagiairs, vrijwilligers en ouders inzichtelijk via het ouderportaal, of op elk gewenst moment op te vragen bij een van de leidinggevenden. Daarnaast borgen wij de kennis over de inhoud van het veiligheidsbeleid door te werken met een jaarkalender, waardoor wij de verschillende onderwerpen tenminste eens per jaar aan bod laten komen in een teamoverleg.

In het werkplan van uw vestiging vindt u de calamiteitenregeling voor de betreffende vestiging vermeld. Daarnaast werken wij met een groot aantal protocollen en werkinstructies voor medewerkers die het risico op een onveilige situatie zoveel mogelijk moeten reduceren. Denkt u hierbij aan een vervoersbeleid of een instructie over het omgaan met gereedschappen door kinderen.

Wij voldoen aan alle wettelijke eisen die aan veiligheid en brandveiligheid gesteld worden.

Veiligheid versus uitdaging?

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en gaan op ontdekking uit. Daarbij zien ze geen gevaar. Groepsleiding oefent veilig gedrag met de kinderen. Kinderen kunnen zich niet in een keer aan alle afspraken houden en veel herhaling is dan ook nodig. Toch kunnen we de kinderen niet altijd tegen **een buil beschermen; er moeten ook uitdagingen en leermomenten zijn. Wel proberen we de risico's** op letsel tot een aanvaardbaar minimum te reduceren.

5.1 De meldcode en het afwegingskader

De meldcode kinderopvang is een meldcode die medewerkers in de kinderopvang kunnen gebruiken om een vermoeden van kindermishandeling op de juiste manier te behandelen. Er is specifieke aandacht voor (mogelijk) misbruik door een volwassene, door een medewerker van de kinderopvangorganisatie, en voor misbruik door kinderen onderling.

De meldcode heeft vanaf 1 januari 2019 een afwegingskader ter aanvulling.

Het afwegingskader ondersteunt een beroepskracht met vermoedens van huiselijk geweld en/ of kindermishandeling bij;

- het beslissen of een melding noodzakelijk is
- het beslissen of het zelf bieden en organiseren van hulp (ook) mogelijk is

In het geval van een vermoeden betreffende (mogelijk) misbruik of mishandeling door een medewerker van HappyKids neemt HappyKids altijd direct contact op met de vertrouwensinspecteur kinderopvang. Indien vervolgens blijkt dat vermoeden redelijk is, wordt direct aangifte gedaan.

Medewerkers dienen bij een vermoeden van misbruik of mishandeling door een andere medewerker direct de leidinggevende en houder in te lichten. Als de houder zelf verdacht wordt, wordt direct contact opgenomen met de vertrouwensinspecteur kinderopvang.

5.2 Gezondheid, ziektes en ongevallen

De pedagogisch medewerker zal letten op de lichamelijke gezondheid en geestelijke ontwikkeling van de kinderen.

Wanneer een kind ziek is, moet het thuis blijven. Wanneer een kind ziek wordt op de BSO, worden de ouders daarvan in kennis gesteld. In overleg met de ouders wordt bekeken of het kind opgehaald moet worden. Wanneer het kind weer beter is, is het weer welkom op de BSO.

Ook onzichtbare risico's door micro-organismen, binnen- en buitenmilieu worden jaarlijks onder de loep genomen.

De dagelijkse hygiëne krijgt veel aandacht. We volgen de zeer uitgebreide richtlijnen die de GGD geeft voor persoonlijke hygiëne, voeding en schoonmaken.

Voor het toedienen van deze medicijnen dient de ouder altijd schriftelijke toestemming te geven. Op alle groepen is daarvoor een speciaal formulier verkrijgbaar via de medewerkers. Op dit formulier kunnen ouders aangeven welke medicijnen het kind moet innemen en tevens het tijdstip van toediening. Nadat deze gegevens zijn ingevuld, kan het formulier na ondertekening afgegeven worden aan de medewerkers.

5.3 Veiligheid

Het werken met groepen kinderen maakt het noodzakelijk dat het materiaal en de inrichting van de groepsruimten voldoen aan de strengste veiligheidsnormen. Wij zijn ons bewust van de kwetsbaarheid van kinderen en daarom controleren wij ruimten en materialen regelmatig op veiligheid.

Op elke locatie is er iemand van de groepsleiding opgeleid als bedrijfshulpverlener. HappyKids biedt alle pedagogisch medewerkers een basiscursus EHBO bij jonge kinderen aan, met jaarlijks een herhalingscursus.

In de BSO is een nood en ontruimingsplan opgesteld conform NTA 8112-2. Jaarlijks wordt er een ontruimingsoefening gehouden.

6 Overige informatie

6.1 Dagindeling

Korte Schooldagen (na schooltijd tot 18.30 uur)

De kinderen worden uit school opgehaald, op de BSO vrij spelen	
14.30	kinderen die om 14.00 uit zijn krijgen drinken, dan vrij spelen
16.00	fruit, koek, drinken aan tafel met de groep
16.30	activiteiten en vrij spelen, ophalen tot 18.30 uur

Lange schooldagen (inclusief lunch, tot 18.30 uur)

De kinderen worden uit school opgehaald, op de BSO vrij spelen	
13.00	lunch met alle kinderen
14.00	activiteit of vrij spelen
16.00	fruit, koek, drinken aan tafel met de groep
16.30	activiteiten en vrij spelen, ophalen tot 18.30 uur

Vakantiedagen (7.30-18.30 uur) en studiedagen (8.30-18.30 uur)

Tot 9.30	brengen, vrij spelen
10.00	fruit, koek, drinken aan tafel met de eigen groep
10.30	activiteit, of vrij spelen
12.30	lunch
13.30	activiteit of vrij spelen
16.00	koek, drinken

16.30 vrij spelen, ophalen kinderen tot 18.30 uur

Tijdens een uitstapje of activiteit kunnen de tijden aangepast worden

6.2 Inrichting

Belangrijke criteria bij de inrichting van de groepsruimte zijn overzicht en uitdaging. Overzicht is zowel voor de pedagogisch medewerkers als voor het kind belangrijk, maar de mogelijkheid tot afzondering moet ook aanwezig zijn. Door het creëren van hoekjes en het werken met ruimtes die een speciale bestemming hebben (computer-/TV ruimte, speelruimte, etc.) komen we tegemoet aan de behoefte van kinderen zich af en toe eens terug te trekken. Bij de inrichting van de verschillende groepsruimten is rekening gehouden met de behoeften van de kinderen.

Binnen HappyKids worden er locaties gedeeld, zoals in het Speelkasteel of het delen van een tennishal voor verschillende sporten, zoals op het Arnolduspark en bij BSO Jump XL. We maken daarover duidelijke afspraken met de kinderen. Natuurlijk geldt ook de afspraak dat alle kinderen zich mogen uitleven tijdens de sportlessen. We houden te allen tijde toezicht en dragen zorg voor de veiligheid van de kinderen. Ook bij het open deuren beleid, spreken we af dat de kinderen komen melden waar zij aan het spelen zijn. Op deze manier verdwijnt er niemand uit het zicht.

6.3. Activiteiten binnen en buiten de basisgroep

Binnen de BSO brengen de kinderen iedere dag een aanzienlijke tijd door in hun basisgroep. Alle eet- en drinkmomenten zijn een groepsgebeuren. Ook worden met de eigen groep bijzondere momenten gevierd, zoals verjaardagen of de geboorte van een broertje of zusje. Pedagogisch medewerkers kunnen er ook voor kiezen om eens een groepsactiviteit aan te bieden, zoals een spelletje trefbal, een kookactiviteit of een gezamenlijk knutselmoment. Deze momenten verstevigen de band tussen de kinderen onderling en de kinderen en hun pedagogisch medewerkers. Door samen te praten, overleggen, werken en spelen leer je elkaar beter kennen en dat voelt fijn en vertrouwd. Je bent onderdeel van een basisgroep, jouw groep!

Alle overige activiteiten vinden plaats buiten de basisgroep oftewel vallen onder het ‘open deuren’ beleid. Wat verstaan wij onder activiteiten buiten de basisgroep? Daarmee bedoelen wij dat er kinderen van twee of meerdere groepen samen en tegelijkertijd aan een activiteit deelnemen. Te denken valt dan aan binnen vrij spelen en buiten vrij spelen, of deelnemen aan een vrijwillige activiteit in kleine groepjes met kinderen uit verschillende basisgroepen, zoals een kookactiviteit of een sportactiviteit. De pedagogisch medewerkers onderkennen het belang van het hebben van vriendjes/vriendinnetjes in de basisgroep, en het frequente contact met de eigen pedagogisch medewerkers. We zullen dan ook altijd kijken of er meerdere kinderen uit dezelfde basisgroep tegelijk kunnen doorstromen naar een nieuwe groep.

Op woensdag en vrijdag voegen er meerdere groepen (die dan ieder maar een paar kinderen aanwezig hebben) samen tot samengestelde groepen. Iedere groep heeft zijn eigen vaste medewerkers en de groepen die worden samengevoegd zijn ook steeds gelijk. De kinderen uit 1 basisgroep blijven altijd bij elkaar op deze dagen en hebben een vaste stamtafel waar zij verblijven tijdens de groepsmomenten.

Verder vind er ook op de andere dagen een nauwe samenwerking plaats tussen de twee groepen met oudere kinderen en de twee groepen met jongere kinderen. Met name in vakanties voegen deze leeftijdsgroepen vaak samen en dragen de pedagogisch medewerkers samen zorg voor de gehele groep en de activiteiten die worden aangeboden. Ook dan is er dus sprake van een activiteit buiten de basisgroep (samengestelde groep). Tijdens studiedagen en vakanties zien wij in beginsel alle activiteiten als activiteit buiten de basisgroep. Zo wordt er dan vaak ook met twee of meerdere groepen gezamenlijk geluncht. De groepen zijn vaak aanzienlijk kleiner op deze dagen dus de rust en gezelligheid komt niet in het gedrang door het samenvoegen.

In vakanties starten de groepen meestal ook gezamenlijk oftewel in het **“open deuren” concept**. Het binnenlopen kan tot half tien. Om zoveel mogelijk overzicht te behouden op de te verwachten kinderen, vragen wij ouders om afmeldingen tijdig door te geven via het ouderportaal.

De meeste activiteiten, zoals het buitenspelen en het vrij spelen, vinden doorgaans plaats in groepen groter dan 30 kinderen. Wij zorgen er dan altijd voor dat er meerdere pedagogisch medewerkers deze activiteit begeleiden, indien mogelijk uit de verschillende basisgroepen. Zo kunnen de pedagogisch medewerkers de kinderen uit hun eigen groep begeleiden en observeren. Samen zijn we verantwoordelijk voor het welbevinden en de begeleiding van alle aanwezige kinderen. De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat er altijd oog en tijd is om lopende aandachtspunten met betrekking tot gedrag en ontwikkeling aandacht te geven tijdens de vrije spelmomenten of bij georganiseerde activiteiten in een grote groep. Dat kan zijn door bewust een kind op te zoeken voor een observatie, een gesprekje over de voortgang van gemaakte afspraken of het aanbieden van een specifieke activiteit die bewust gekozen met ene doel in gedachten. Ook kan een medewerker naar eigen inzicht de "vrije keuze" sturen of een kind uitnodigen om aan een specifieke activiteit deel te nemen. Ook kan de medewerker een collega die bezig is met een activiteit waaraan het kind deelneemt of die toezichthoud op het vrije spel in de ruimte waarin het kind zich bevindt, vragen om een van bovenstaande initiatieven over te nemen gedurende deze tijd, en de bevindingen terug te koppelen aan de vaste medewerker. Al deze initiatieven komen voort uit het globale volgen van de ontwikkeling en welbevinden van het kind, waarbij de groepsleiding en in het bijzonder de mentor de verantwoordelijkheid draagt voor de coördinatie van de uitvoering.

6.4 Extra dagen op een andere groep

Het is logischerwijs de bedoeling dat kinderen op hun eigen groep verblijven. Dit is een veilige omgeving waarmee het kind bekend is. De pedagogisch medewerkers en de andere kinderen zijn vertrouwd. Soms is er incidenteel extra opvang nodig. In dat geval plaatsen we uw kind altijd in de eigen groep. Toch is er vanuit ouders soms de vraag om incidentele of tijdelijke extra opvang, terwijl de eigen groep vol zit. In dat geval mag een kind ook tijdelijk op een andere groep geplaatst worden, mits de leeftijdsaanduiding van de groep overeenkomt met de eigen groep, dit schriftelijk wordt vastgelegd en voor een bepaalde periode is. De pedagogisch medewerkers of de leidinggevende zullen u dan ook uitleg geven en verzoeken dit schriftelijk te bevestigen. Mocht uw kind zich niet thuis voelen op de tijdelijke groep, dan gaan we weer in gesprek om samen naar mogelijke oplossingen te zoeken. Het welbevinden van het kind staat daarbij voorop.

Voor een eenmalig ruilverzoek waarbij de eigen groep vol zit, kijken we voor u naar een alternatief op een andere groep. Dat wordt u dan eventueel als zodanig aangeboden. Indien u akkoord gaat, kan uw kind daardoor toch eenmalig van dag ruilen. Wilt u dit niet, dan is het vooraf toezeggen van ruilen niet mogelijk. U kunt dan nog op de dag zelf bellen om te vragen of er afmeldingen zijn gekomen voor de groep van uw kind. Meer informatie over ruilverzoeken vindt u ook op ons ouderportaal.

Als uw kind op onregelmatige dagen de opvang bezoekt, worden met u specifieke afspraken gemaakt over het wisselen van de dagen, (zoals de termijn waarin de dagen worden doorgegeven) en wordt de mogelijkheid tot ruilen en eventuele aanvullende voorwaarden in de overeenkomst opgenomen.

Wanneer voorafgaand aan de start van de opvang:

Voorafgaand aan de start van de benodigde opvang adviseren wij om eerst een keer (of indien gewenst, meerdere keren) te wennen. Bij het wennen brengen de ouders het kind zelf naar de opvang, voor doorgaans maximaal twee uur. Meestal is dit van 16.00-18.00 uur op een schooldag zodat de kinderen zowel het groepsmoment aan tafel als het vrij spelen meemaken. Belangrijk is dat wennen volgens de geldende regelgeving voor de kinderopvangsector moet gebeuren binnen de contractperiode en dus niet kan worden ingepland voorafgaand aan de startdatum van de overeenkomst. Wilt u uw kind vooraf laten wennen, dan zult u uw overeenkomst eerder moeten laten ingaan.

6.5 Overstap vanuit het kinderdagverblijf van HappyKids

Als uw kind vanuit het kinderdagverblijf overstapt naar de BSO, dan zullen de pedagogisch medewerkers indien gewenst met u overleggen over het inplannen van wennmomenten. De pedagogisch medewerkers van het dagverblijf zorgen dan ook dat uw kind naar de BSO gebracht wordt en eventueel ook weer opgehaald. Indien

nodig worden er extra wenmomenten ingepland. Het wennen gebeurt altijd binnen de looptijd van de plaatsingsovereenkomst.

6.6 De eerste periode op de BSO voor vierjarigen

Voor de allerjongste kinderen is het allemaal heel spannend. Voor het eerst naar school, werkjes maken en spelen en na schooltijd naar de BSO. We willen deze jongste kinderen de tijd geven om rustig, op hun eigen manier te wennen aan de BSO en alle mogelijkheden. Het ene kind heeft weinig tijd nodig, het andere kind heel veel. We geven hier de mogelijkheid voor door:

- De zelfstandigheid nog iets in te perken. We kiezen er deze eerste periode zoveel mogelijk voor om de kinderen activiteiten te laten kiezen die ze kunnen doen onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers van hun groep, of in de nabijheid van deze pedagogisch medewerkers. Deze pedagogisch medewerkers zijn de eerste vertrouwenspersonen als een kind op de BSO start. We hechten er waarde aan om deze band eerst verder uit te bouwen en er voor zorg te dragen dat deze personen altijd binnen het bereik van het kind zijn.

- Er wordt extra aandacht besteed aan het leren kennen van de mogelijkheden van de BSO. De ruimtes, de keuzes die het kind kan maken, de huisregels en aanvullende regels, het introduceren van andere medewerkers op de BSO, alles wordt zorgvuldig besproken en aangeboden. Zo worden kinderen langzaam wegwijs gemaakt in het aanbod.

- Pas als ouders en pedagogisch medewerkers het samen eens zijn over de zelfstandigheid en afronden van deze wenperiode van het kind, mag het kind op eigen gelegenheid meer keuzes gaan maken en meer zelfstandig spelen.

- Wij vragen (met name) de eerste periode dan ook van de ouders dat zij tijd maken om elke dag even een korte mondelinge overdracht te hebben van de ervaringen op de BSO en thuis, en wanneer nodig extra gesprekjes.

In de vakanties en op studiedagen wordt soms deelgenomen aan activiteiten samen met andere groepen in de jongere leeftijdscategorie.

6.7 Overstap naar de volgende groep

Als ouders en pedagogisch medewerkers het samen eens zijn over een overstap naar een andere groep (indien plaats beschikbaar) dan wordt het kind overgeplaatst. Zoveel mogelijk wordt rekening gehouden met vriendjes, vriendinnetjes, broertjes, zusjes.

Door het open deuren concept is het vaak niet nodig om nog extra te wennen op de nieuwe groep. Mocht daar toch behoefte aan zijn, dan kan dat uiteraard. Het wennen betekent dan dat het kind tijdens de groepsmomenten aan tafel meedoet met de nieuwe groep.

De eerste periode op de nieuwe groep zullen de pedagogisch medewerkers het kind waar nodig nog extra begeleiden. De nieuwe mentor zal zorg dragen voor het welbevinden van het kind.

6.8 De groten

Als kinderen 7 jaar of ouder zijn, mogen ze in sommige gevallen zonder continu toezicht van een pedagogisch medewerker buiten of binnen spelen, mits de ouders daarvoor schriftelijk toestemming hebben verleend. Te allen tijde beslist de pedagogisch medewerker over de situatie en kan dus ook de toestemming even intrekken omdat de situatie deze mogelijkheid niet (voldoende) toelaat.

Deze leeftijdsgroep heeft behoefte aan iets meer vrijheid en zelfstandigheid. Zo mogen ze in overleg met de ouders (en wederom schriftelijke toestemming) zelfstandig van school naar de BSO of van de BSO naar huis of sportvereniging fietsen of lopen. Voor zelfstandig buiten lopen of fietsen adviseren wij ouders tenminste de leeftijd van tien jaar aan te houden.

6.9 Huiswerk

Voor de grotere kinderen is er ook de mogelijkheid om huiswerk te maken op de BSO. Er staan computers die gebruikt mogen worden. Dagelijks zullen de kinderen tijdens het groepsmoment aan tafel gevraagd worden of ze huiswerk op de BSO moeten maken. Indien nodig worden ze begeleid door een pedagogisch medewerker.

In het geval dat een geplande groepsactiviteit de begeleiding van alle pedagogisch medewerkers van die groep vraagt, krijgt de activiteit voorrang op het huiswerk. We kiezen er dan voor om het kind deel te laten nemen aan de groepsactiviteit, aangezien deze belangrijk zijn voor het groepsgevoel en de emotionele veiligheid van het kind binnen de BSO. We verzoeken ouders dan ook om het huiswerk niet op de laatste dag voor inleveren te laten maken op de BSO.

We kijken per keer naar een gepaste tijd voor het huiswerk. Een werkstuk bijvoorbeeld, zal niet in 1 dag worden afgemaakt, we bieden kinderen ook de tijd en ruimte om te ontspannen/spelen. Daarnaast speelt ook de concentratieboog een rol.

Het is ook mogelijk om via een mail naar de BSO aan te geven dat er huiswerk gemaakt moet worden die dag. Uiteraard kunnen de ouders ook aangeven dat er structureel huiswerk is (bijvoorbeeld iedere week het woordpakket oefenen). Voor alle gevallen geldt; ouders en pedagogisch medewerker overleggen indien nodig over de mogelijkheid van huiswerk maken binnen het dagprogramma van de BSO.

6.10 Bewegen en sporten bij HappyKids

HappyKids hecht veel belang aan beweging voor kinderen. De locaties beschikt over een ruime mogelijkheden voor sporten en bewegen. Hier kunnen de kinderen zelfstandig spelen of deelnemen aan activiteiten die door de pedagogisch medewerkers of door een sportdocent worden georganiseerd. Er worden elke dag sportieve activiteiten aangeboden. Deelname is vrijblijvend voor de kinderen, ze mogen zelf een keuze maken.

Buiten het reguliere aanbod aan activiteiten kunnen ouders ook aanvullend nog kiezen om hun kind tegen een geringe betaling sportlessen te laten volgen door een professionele sportdocent. Het aanbod van deze sporten wisselt per periode. Ook heeft HappyKids een samenwerking met Zwemschool Haarlemmermeer, waardoor kinderen van de BSO tijdens de opvang zwemlessen kunnen volgen en een zwemdiploma kunnen halen. Op de BSO bieden wij ook stageplaatsen aan studenten van diverse sportopleidingen. Deze sportleerkrachten in opleiding verzorgen dan ook kleine lesjes of bieden verdieping aan spontane bewegingsactiviteiten van kinderen.

We streven er in onze BSO naar kinderen optimaal tot ontwikkeling te laten komen in sportief en motorisch opzicht. Het doel is dat kinderen in brede zin kennis maken met sporten en bewegen. Dit houdt in; het plezier in sporten krijgen, het kunnen groeien in de sociale omgang en het leren omgaan met winst en verlies.

Elke middag worden er sport- of spelactiviteiten gedaan waar soms het competitie-element is uitgehaald. Het plezier van beweging staat voorop en niet het winnen en verliezen. Door middel van sporten leren de kinderen samen te werken. Zij moeten in een team samen zien te spelen en rekening met elkaar houden. Dit brengt onder andere de volgende sociale competenties met zich mee: op elkaar vertrouwen, je in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, conflicten proberen te voorkomen en samen op te lossen.

De interactie met leeftijdsgenoten, het deel zijn van een groep en het deelnemen aan (sport/spel) activiteiten biedt kinderen een juiste leefomgeving voor het opdoen van sociale competenties.

Ook motorische competenties worden op het veld ontwikkeld door het deelnemen aan een sport en/of spel activiteit. Grondvormen van bewegen als gooien, springen en rennen maar ook sportmotorische competenties worden door middel van leuke spelletjes en echte oefeningen gestimuleerd.

6.11 Voeding en bewegen

Een gezonde levensstijl hangt samen met een gezond voedingsbeleid. Op de BSO besteden we dan ook extra aandacht aan een verantwoord aanbod. Zo bieden we in aanvulling van het algemene voedingsbeleid van HappyKids bij de lunch en bij het fruit moment ook altijd iets van groente aan (worteltjes, komkommer en **tomaatjes**), **bieden we met regelmaat ook meer “bijzondere” fruit soorten aan en stimuleren we het drinken van water.** Traktaties uitdelen als een kind jarig is moeten kunnen, wel waarderen we het als ouders een minder zoet alternatief kiezen en rekening houden met de portiegrootte. De pedagogisch medewerkers adviseren u graag!

6.12 Het corrigeren van kinderen

Door middel van corrigeren proberen wij ongewenst gedrag om te buigen naar gewenst gedrag. Het is dus niet hetzelfde als straffen. Door de kinderen nogmaals op afspraken en (huis) regels te wijzen, leren wij ze omgangsvormen die in onze maatschappij gebruikelijk en gewenst zijn. Indien nodig krijgen de kinderen daarnaast de opdracht om op een rustige plek na te denken over het eigen gedrag en de verwachtingen van de pedagogisch medewerkers ten aanzien van het gedrag. Naderhand volgt dan een korte terugkoppeling, waarbij de afspraken nogmaals worden bekrachtigd.

Binnen de BSO corrigeren alle medewerkers op deze wijze.

6.13 Huisregels

De huisregels omvatten de belangrijkste afspraken op de BSO. Ze zijn overal in het gebouw zichtbaar, als visuele ondersteuning bij de mondelinge afspraken.

- **Als er 1 praat, zul je zien dat het beter gaat!**
- **We zullen goed voor de spullen zorgen, dan zijn ze weer te gebruiken morgen**
- **Voor groot en klein zullen we aardig zijn**
- **Stop, hou op! We lossen het op!**
- **Help elkaar, reken maar**

6.14 Wenbeleid en afnemen van een extra dag, ruilen

Op het moment dat u gekozen heeft voor HappyKids kinderopvang, zal u circa een maand voorafgaand aan de eerste plaatsingsdag van uw zoon of dochter gebeld worden door de mentor van uw zoon of dochter. Allereerst vindt er een intakegesprek plaats, waarin wij informatie over uw kind krijgen zodat wij uw zoon of dochter al een beetje leren kennen en u daarnaast van specifieke informatie over de groep voorzien. Ook wordt aangegeven in welke basisgroep uw kind is geplaatst, welke pedagogisch medewerkers op welke dag aanwezig zijn en hoe het ophalen bij school in zijn werk gaat.

Indien uw kind er aan toe is om naar de volgende basisgroep door te stromen, dan gaat dit geleidelijk doordat kinderen elkaar dagelijks zien bij de verschillende activiteiten en in de verschillende ruimten. De kinderen in de BSO zijn bekend met alle pedagogisch medewerkers van de verschillende basisgroepen, doordat kinderen vrij zijn om te kiezen in welke ruimte zij willen spelen en aan welke activiteit zij willen deelnemen. Tijdens de tafelmomenten wordt de verdeling per basisgroep gemaakt. Wanneer gebeurt eventueel in overleg met de ouders en het kind. In de praktijk blijkt dat hier ook gezien de leeftijden van de kinderen minder behoefte aan is door het open karakter van de werkwijze op de BSO.

Mocht uw kind incidenteel een extra dag(deel) gebruik willen maken van de kinderopvang, dan kunt u dit aangeven bij de pedagogisch medewerkers van de groep. Dit is mogelijk indien de maximale groepsgrootte dit toe laat. Incidentele opvang vindt in principe plaats binnen de eigen basisgroep. Mocht er vanuit de ouder, de vraag zijn voor tijdelijke extra opvang terwijl de eigen basisgroep de maximale groepsgrootte heeft bereikt, dan kunnen wij indien gewenst uw zoon/dochter opvangen in een andere groep (indien daar wel plaats beschikbaar is). Wij houden hierbij rekening met de emotionele veiligheid in overleg met de mentor van het betreffende kindje. Hiervoor worden kosten berekend tegen het geldende uurtarief voor extra opvang. Mocht u dit wensen, dan vragen wij hiervoor vooraf schriftelijk toestemming, waarin ook de duur van deze tijdelijke opvang bevestigd wordt.

Als u een dag wilt ruilen, dan kan dat, mits er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Deze voorwaarden staan vermeld op het ouderportaal, ouders dienen hier kennis van te nemen voordat ze een ruilverzoek indienen. Tijdens nationale feestdagen zijn onze locaties gesloten, deze dagen kunnen niet geruild worden.

6.15 Het personenregister kinderopvang

Vanaf 1 maart 2018 moet iedereen die woont of werkt op een plek waar kinderen worden opgevangen zich inschrijven in het personenregister kinderopvang. Zo kan de overheid vaste én tijdelijke medewerkers continu screenen. Inschrijven en koppelen (aan een kinderopvangorganisatie) zijn voorwaarden om te mogen werken in de kinderopvang. Met als doel een veiliger kinderopvang.

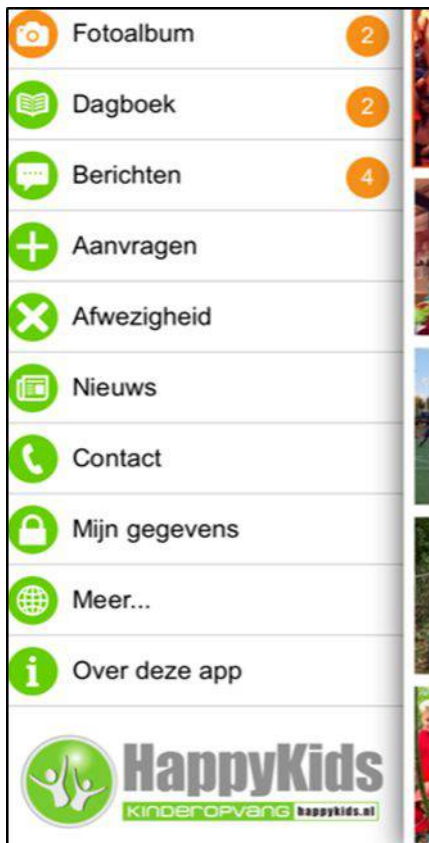
Wie moet zich inschrijven bij HappyKids?

- bestuurders en houders van de kinderopvangorganisatie
- vaste en tijdelijke medewerkers in loondienst
- administratief personeel met toegang tot gegevens van kinderen
- uitzendkrachten, stagiairs, vrijwilligers en zelfstandigen
- iedereen die structureel aanwezig is tijdens opvanguren

6.16 Ouderportaal en oudercommunicatie

Bij HappyKids werken de pedagogisch medewerkers voor alle kinderen met het ouderportaal (Kconnect). Ouders vinden hier onder meer: nieuwsbrieven, foto's en het digitale schriftje. Daarnaast kunnen ouders gemakkelijk afwezigheid doorgeven en eventueel een ruilverzoek aanvragen of het verzoek voor extra dagen doen. In het schriftje wordt tenminste eens per week, maar meestal vaker, een klein stukje getypt over de belevenissen van uw kind op het dagverblijf. Leuk voor later en leuk voor de ouders om thuis rustig te lezen, maar ook heel erg nuttig! Wij verzoeken de ouders dan ook om zelf ook af en toe iets in het portaal te zetten. Voor kinderen die in de wenperiode zitten en kinderen die extra begeleiding nodig hebben zal er meer en vaker geschreven worden.

Bij HappyKids is het contact tussen ouders en groepsleiding erg belangrijk. Wij hechten grote waarde aan een korte overdracht tijdens het halen en brengen van de kinderen. Indien een pedagogisch medewerker even met andere ouders praat, vragen wij u dan ook om te wachten tot zij tijd voor u heeft. Het duurt vast niet lang en de pedagogisch medewerker heeft wellicht een vraag of u iets te vertellen.

6.17 Ouderavonden

Via het CJG worden ouderavonden aangeboden, waar ouders zich voor aan kunnen melden. De verschillende thema's worden via het ouderportaal bekend gemaakt.

6.18 Buiten spelen

Buitenspelen is gezond, en kinderen leren er veel van. Wij streven ernaar iedere dag buiten te spelen, met de juiste kleding voor de tijd van het jaar. Wij houden hierbij rekening met de leeftijd van de kinderen en de buitentemperatuur. De buitenruimte biedt ruimte voor motorische ontwikkeling en biedt ruimte voor ontdekkingen en experimenten. Er is gelegenheid tot sporten of vrij spelen. Speeltoestellen en materialen voldoen aan de wettelijke eisen voor veiligheid.

6.19 aansprakelijkheid

Aansprakelijkheidsverzekering

Deze verzekering geldt niet voor gescheurde kleren, kapotte brillen of fietsen. Hiervoor dient degene die dat gedaan heeft (dus de ouders van die persoon) te worden aangesproken. Als deze niet bekend is, dient men de schade zelf te dragen. De aansprakelijkheidsverzekering biedt zowel HappyKids zelf als zij die voor HappyKids actief zijn (Bestuursleden/personeel/vrijwilligers) dekking tegen schadeclaims ten gevolge van onrechtmatig handelen. Wij attenderen u in dat verband op twee aspecten, die vaak aanleiding zijn tot misverstand.

Niet zonder meer aansprakelijk

HappyKids is niet zonder meer aansprakelijk voor alles wat tijdens de opvang en buitenschoolse activiteiten gebeurt. Wanneer dit wel het geval zou zijn, zou alle schade die bij HappyKids ontstaat door HappyKids moeten worden vergoed. Deze opvatting leeft wel bij mensen, maar is gebaseerd op een misverstand. HappyKids heeft pas een schadevergoedingsplicht wanneer er sprake is van een verwijtbare fout. HappyKids (of zij die voor HappyKids optreden) moeten dus tekort geschoten zijn in hun rechtsplicht.

Onrechtmatigheid

Het is mogelijk dat er schade wordt geleden, zonder dat er sprake is van enige onrechtmatigheid. Bijvoorbeeld tijdens de les/activiteit een bal tegen een bril. De schade valt niet onder de aansprakelijkheidsverzekering en wordt dan ook niet door HappyKids vergoed.

Ten tweede is HappyKids niet aansprakelijk voor schade door onrechtmatig gedrag van kinderen. Kinderen (of, als zij jonger zijn dan 14 jaar, hun ouders) zijn primair zelf verantwoordelijk voor hun doen en laten.

Een kind die tijdens de opvang of tijdens andere door HappyKids georganiseerde activiteiten door onrechtmatig handelen schade veroorzaakt, is daar dus in de eerste plaats zelf (of de ouders) verantwoordelijk voor.

Het is dus van belang dat ouders/verzorgers zelf een particuliere aansprakelijkheidsverzekering hebben afgesloten.

6.20 Studiedagen

Op studiedagen is HappyKids vanaf 8.30 uur geopend voor alle kinderen die op die dag de BSO regulier bezoeken. U ontvangt geen extra factuur. Wilt u tijdig doorgeven dat uw kind een studiedag heeft? Dit om te voorkomen dat een datum gewijzigd wordt die niet op de jaarkalender van school staat aangegeven. Wij zorgen dan voor voldoende pedagogisch medewerkers en een leuk programma.

U kunt natuurlijk ook extra opvang aanvragen op een studiedag. Wij laten u dan weten of er die dag beschikbaarheid is voor uw kind.

6.21 Afwijken BKR (beroepskracht-kind-ratio)

In de kinderopvang mag een pedagogisch medewerker verantwoordelijk zijn voor een maximaal aantal kinderen, dat afhankelijk van de leeftijden in de groep varieert van 10-12 kinderen. Op sommige momenten op een dag met langere openingstijden (10 uur of meer) mag hiervan worden afgeweken, bijvoorbeeld wanneer de medewerkers hun lunchpauze hebben en aan het begin en einde van de dag als de diensten van de medewerkers starten of aflopen. Er mag dan met maximaal de helft van het aantal benodigde medewerkers tijdelijk worden volstaan.

Naar verwachting wordt er tijdens studie- en vakantiedagen afgeweken van de beroepskracht-kind ratio op de volgende uren:

- Van 08:30 tot 9:30 (Brenghmoment)
- Van 13:30 tot 14:30 (Pauzetijden pedagogisch medewerkers)
- Van 16:30 tot 17:30. (Haalmoment)

Op deze momenten wordt minimaal de helft van de benodigde beroepskrachten ingezet.

Tijdens een reguliere middag op de BSO mag er hooguit een half uur afgeweken worden van de BKR. Het is mogelijk dat er wordt afgeweken tijdens het ophalen van de kinderen. Dit staat dan beschreven in het vestiging specifieke deel van het beleidsplan (het werkplan).

Op studie- en vakantiedagen wordt tussen 07:30 en 08:30, tussen 09:30 en 13:30, tussen 14:30 en 16:30 en tenslotte tussen 17:30 en 18:30 niet afgeweken van de BKR.

Door middel van registratie (de aanmeld- en afmeldtijden worden geregistreerd in Konnect) maken we inzichtelijk dat er per (vakantie of studie) dag nooit meer dan 3 uur wordt afgeweken van de BKR.

Afhankelijk van het haal/breng gedrag van ouders worden werkroosters van onze pedagogisch medewerkers, indien nodig, aangepast.

Ouders worden, indien de afwijkende tijden op hun locatie anders zijn dan de hierboven genoemde tijden, actief ingelicht over de tijden waarop wordt afgeweken van de BKR per locatie via ons ouderportaal.

6.22 Toezicht

Voor kinderen in de basisschoolleeftijd is het wenselijk dat zij zich soms ook kort kunnen onttrekken aan het zicht van een volwassene, in dit geval een pedagogisch medewerker. Dit hoort bij de ontwikkeling naar zelfstandigheid. Pedagogisch medewerkers dragen zorg voor een goede balans tussen toezicht en zelfstandigheid. Hiervoor zijn richtlijnen, maar de uitvoering is afhankelijk van het oordeel van de pedagogisch medewerker in een individuele situatie.

Zodra er kinderen vrij spelen in de ruimte, is er een medewerker belast met het toezicht daar. We controleren ook regelmatig de hoekjes en ruimten zoals de toiletten. Met alle medewerkers tezamen zijn wij verantwoordelijk voor het toezicht op de kinderen en het gebouw.

Ook tijdens het buiten spelen zal er altijd toezicht zijn door een pedagogisch medewerker. Als de kinderen ouder zijn dan 7 jaar mogen de ouders ervoor kiezen om hun kind ook op korte momenten zelfstandig, dus zonder toezicht, te laten spelen in een van de ruimten, of buiten. Zo kunnen zij langzaam zelfstandiger worden. Wij vragen de ouders daarvoor een formulier in te vullen.

De activiteiten gaan van start mits er voldoende toezicht is. Voor de buitenruimte geldt hetzelfde.

6.23 Mobieltjes

Gezien de gebruiksmogelijkheden van mobiele telefoons (o.a het maken van foto's en de toegang tot het internet), hanteren wij in verband met de AVG binnen de muren van de BSO de afspraak dat kinderen hun mobiele telefoon na binnenkomst inleveren bij een medewerker. Wij zijn bereikbaar op het vaste nummer van de BSO.

6.24 Organisatiestructuur

Op de BSO werken pedagogisch medewerkers. Ook is er plaats voor pedagogisch medewerkers in opleiding (PMIO). De dagelijkse leiding van de BSO is in handen van de vestigingsmanager. Zij is het aanpreekpunt voor vragen van pedagogisch medewerkers en ouders en zij wordt ondersteund door administratief en financieel medewerkers vanuit het hoofdkantoor, en pedagogisch medewerkers met administratieve of organisatorische taken. Ook vind u, gezien de sportfaciliteiten op de BSO, regelmatig stagiairs van een sportopleiding. Het management wordt over een aantal belangrijke zaken geadviseerd door de oudercommissie (OC).

6.25 Praktische zaken voor ouders

Dit document beschrijft de pedagogische aspecten van de gang van zaken in de BSO. Daarnaast zijn er uiteraard nog een heleboel andere zaken die van praktische aard kunnen zijn, maar (deels) buiten het pedagogische kader vallen. Ook voor al deze zaken zijn afspraken en "regels" gemaakt. We staan u graag te woord!

6.26 Tot slot

De wereld van de kinderopvang is constant in beweging. Nieuwe ontwikkelingen en veranderende inzichten volgen elkaar in hoog tempo op. Met veel belangstelling volgt HappyKids deze processen. Niet elke vernieuwing

leidt tot verbetering. De buitenschoolse opvang van HappyKids zal constant afwegingen maken met betrekking tot het aanpassen en vernieuwen van de pedagogische visie op kinderopvang.

Geraadpleegde Literatuur

Riksen-Walraven, J.M.A. *“Tijd voor kwaliteit in de kinderopvang”*.
Amsterdam: Vossiuspers AUP, 2000

“BSO doe je zo!”